

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare și
20 fileri.
Manuscripte nu să inapo-
lază.

„Asociațiunea” și școala românească.

II.*)

În zilele din urmă, alături de articolele de preamărire a serbărilor dela Blaj, gazetele noastre ni-au mai adus și alte știri, mai puțin îmbucurătoare. În vreme ce arhierii ambelor noastre biserici prin prezența lor la aceste serbări au dat dovadă de o superioară înțelegere, atât a chestiunilor culturale cât și a celor religioase, două reuniuni de învățători români, una unită, cealaltă neunită, au aflat de bine ca, într-o solidaritate inconștientă, să se înscrie membre la o alianță a reuniunilor de învățători unguri. În adevăr, „Reuniunea învățătorilor români gr. cat. din comitatul Sălagiului” și „Reuniunea învățătorilor din dieceza Caransebeșului” s'au înscris membre la „Magyarországi Tanítóegyesületek országos Szövetsége”. Motivele, cari le-au determinat pe aceste reuniuni la un astfel de pas, sînt atât de meschine, încît nici nu le mai amintim. Și la urma urmelor, ar putea exista peste tot vre-un motiv, care să determine vre-o reuniune de a noastră la o astfel de atitudine, și care motiv să nu fie meschine?

Am căutat să vedem dacă aceste Reuniuni sunt membre ale „Asociațiunei”, și am aflat că — nu. Cu alte cuvinte, reuniunile noastre nu se duc la „Asociațiune”, unde cred că n'au ce căuta.

*) Vezi nr. 185.

Între aceste împrejurări credem că mîinii nu-i va părea curios că revenim asupra chestiunii, pusă de noi sub titlul de „Asociațiunea și școala românească”. În adevăr, dacă școala românească nu merge la „Asociație”, nu urmează ca o necesitate imperativă ca „Asociațiunea” să caute a se apropia de școala românească care de câțiva ani încoace a apucat pe un povîrniș primejdios?

Înainte cu câteva săptămîni și-a ținut adunarea generală reuniunea învățătorilor români gr. cat. din dieceza Gherlei. La această adunare n'a luat parte nici un profesor dela seminarul și dela preparandia din Gherla, după ce la o adunare a învățătorilor unguri ținută acolo înainte de închierea anului școlar trecut, au luat parte toți profesorii preparandiei noastre, dimpreună cu toți elevii din cursul al IV-lea!

În zilele acestea și-a ținut adunarea sa anuală societatea culturală (?) unghurească *Emke*. Din raportul ei, publicat și de noi, se poate constata că această societate, care nu e un „Schulverein”, a înființat în Ardeal, unde și Statul face eforturi uriașe pentru promovarea învățămîntului popular unghuresc, nu mai puțin de 268 de școli populare unghurești în timp de 25 de ani, în afară de ajutorul pe care îl dă aproape tuturor Kisdedovourilor unghurești din Ardeal.

În fața acestor date nu punem întrebarea: ce a făcut „Asociația” noastră pentru școlile sătești? căci o astfel de întrebare n'ar fi corectă, ci zicem numai: mai

poate sta „Asociațiunea” impasibilă față de școala românească?

Vor zice unii: „Asociațiunea” n'are bani să ridice școli pe sate, cum a ridicat *Emke*! Alții vor zice: Școlile noastre sunt școli confesionale și stau sub conducerea consistoriilor! Și una și alta e adevărat, dar aceasta încă nu poate justifica impasibilitatea Asociației față de școală. Școlile noastre primare sunt confesionale, și tocmai fiindcă ele atîrnă de consistorii de opt consistorii), lipsește în ele un spirit unitar, pe care consistoriile nu li-l pot insufla. Știm cât de primitivă e organizarea școlilor școlare ale consistoriilor noastre și știm câte mizerii izvoresc din această organizare. Ce fac și ce au făcut consistoriile noastre pentru învățămîntul din școlile confesionale? Și chiar dacă a făcut vre-un consistor ceva și în privința aceasta, cele mai multe consistorii n'au făcut nimic. Unde sunt referenții școlari cu vederi largi, pururea veghind ca în școlile noastre să se lucreze în mod normal? Pe la câteva consistorii nici nu există măcar referenți școlari speciali.

Între astfel de împrejurări nu-i mirare că reuniunile noastre sunt în discompunere și că și dau peste cap. Mergînd tot astfel înainte, nu trebuie să fim mari proci pentru că să prevedem căderea școlii noastre confesionale, într'un timp cu mult mai scurt decît li-se pare birocratilor dela masa verde a consistoriilor din cutare părți uitate de Dumnezeu. Nu voim nici de cum să facem nedreptate tuturor consistoriilor, punem însă întrebarea: câte din ele lucrează în mod sistematic în direcția

FOIȚĂ ORIGINALĂ A ZIARULUI „TRIBUNA”

Te-ai dus...

Te-ai dus și-s săptămîni întregi de-atuncea...

Și'n parcul vechiu pe banca solitară

Te-astept și-acum în fiecare sară...

Te-ai dus... și-s săptămîni întregi de-atuncea...

Și-atîtea șoapte și-atîtea umbre

Popnesc în labirintul nopții sumbre.

Și eu te-astept, te-astept, — te-astept într'una,

Și inima se 'nchide, ca o floare,

Cînd vine vîntul toamnei s'o doboare.

O tu, din țara stepelor imense,

Ce taine ai lăsat în urma ta,

Ce farmece, de nu te pot uita??

Vasile Stoica.

Călugării dela Precista.

— FRAGMENT —

De Victor Eftimiu.

Nu prea era mulțumit Metodie la mănăstire. El venise acolo să se călugărească, dar până acum, nici nu'l băgaseră în tainele slujbei bisericesti. Știa el, dinainte de a veni ce va trebui să facă la mănăstire, dar se vede că prea marea obișnuință cu treburile de servitor îl cam scârbise și îl îndemna la ceva mai mare. Părintele Policarpie simțise ce năzuințe răsăreau în sufletul lui Metodie și de aceea, căuta să-i răscolească visurile de mărire, ca să-l facă să se vadă din ce în ce cât e de mic și cât de mare e drumul până la schimbarea soartei. Acestea le făcea părintele Policarpie în vederea unor planuri asemănătoare cu ale lui Metodie: și el nu era mulțumit cu egumenia lui și țintea la ceva mai mare, la un vis luminos, a cărui împlinire îi părea revărsarea tuturor fericirilor pămîntești, să ajungă episcop. Nu era un vis zadarnic acesta: dintre toți călugării din vilaețul Corcei, el era cel mai bine văzut; episcopul îmbătrânise tare și dela o vreme nici nu mai slujea pe la biserică. Din zi în zi se aștepta moartea lui și din zi în zi creștea nădejdea lui Policarpie.

În sfârșit bătrînul episcop trecu în lumea sfinților. Părintele Policarpie sluji la înmormîntarea lui cu o nerăbdare ce nu'l lăsa nici vorbele să le zică bine. Abia sfârși slujba și gîndul său cel dintău fu să se ducă la valiu și să capete încă odată încredințarea că el și numai el va fi ales

în locul răposatului episcop. Apoi se întoarse la mănăstire și zise lui Metodie:

— Binecuvîntat fii tu, cel ce vei stăpîni în curînd această gîină ce giugulește prin iarbă, acel măgar ce paște acolo, acele oi ce urcă creasta dealului și vacile ce nu se văd încă, fiindcă n'a asfințit soarele. Binecuvîntat să fii!... Metodie îl privi cu uimire; credea că a înebunit. Iar cînd adînci înțelesul vorbelor sale văzu par'că din nou strălucind în jurul poteapului egumenului aceea roată de foc, pe care i-o mai văzuse în ziua cînd călcase întăia oară pragul mănăstirei. Într'o clipă, el uită și de noaptea aceea cu hoții și de toate poruncile pe cari i-le dase popa pînă atunci. Se vedea egumen. Teate lanurile mănăstirești ale lui or să fie. Toate vilele mănăstirești, ale lui or să fie. Toate stupurile de albine, ale lui or să fie... Și ce n'o să fie al lui atunci? Și cerul și pămîntul! O să ia și el o îngrijitoare a mănăstirei, dar una tânără fiindcă cea veche cam începuse să uite cum trebuie să fie îngrijită o mănăstire. O să tomească trei Turci servitori cărora o să le poruncească mai vîrtos decît se poruncise lui. Cu călugărul o să bea și el rachiu de dudu la masă, cînd s'a întîmpla să vie vre-un flăcău să se călugărească, și iată de ce, în scara aceea de toamnă părintelui Policarpie și lui Metodie călugărul le păru că cerul e mai senin și înoptarea mai caldă. Dar nu se întîmplă ceace crezuseră ei. Nici nu apucase să înceapă a putrezi răposatul episcop, abia se învățase bietul Metodie cu gîndul egumeniei, cînd o veste neașteptată se răspîndi în sat: patriarhul numise episcop pe un tânăr călugăr grec, venit de-a gata la înalte slujbe bisericesti. Vestea aceasta fulgeră pe Policarpie.

de a da, în aceste vremuri tulburi, o *conștiință* învățătorilor noștri, — o busolă fără de care nu pot ajunge la liman?

Dar chiar dacă ar lucra și în această direcție fiecare consistor aparte, colaborarea Asociației, care tocmai fiindcă e interconfesională, poate să ocrotească și să îndrumeze învățătoria ambelor confesiuni — n'ar fi de prisos, dimpotrivă, ar fi de dorit. Așa însă, ea e absolut necesară. „Asociația”, prin *secția ei școlară* poate face minuni.

Învățătoria română de azi n'are o „bibliotecă pedagogică”, în care să se publice cărți potrivite cu nevoile actuale ale școlii. Cine să dea această bibliotecă pe seama celor vre-o trei mii de învățători români?

Învățătoria noastră n'are o *revistă bună*, care să se ocupe de toate ranele școlii române din țara aceasta. Cine să dea această revistă celor trei mii de luminați ai satelor și cine să lucreze, în mod unitar, sufletele acestor oropsiți proletari intelectuali uitați, sub raportul sufletesc, de toți ai lor?

Învățătoria noastră n'are un organ central al tuturor reuniunilor ei. Nimeni n'are puțin de a cunoaște viața acestor reuniuni, căci lipsește mijlocul pentru aceasta. Asociația, care a tipărit în ultimii ani câteva manuale școlare pentru limba maghiară, sperăm că va putea găsi calea de a face și în această privință aceea de care cultura noastră neapărată nevoie.

Pierzând învățătoria, prin aceea că o lăsăm influențată de mentalitate străină, nu vor fi zădărnice atâtea din strădaniile „Asociației” spre cultura poporului?

Ba mergem și mai departe și întrebăm: Asociația, care are un conferențiar economic, n'ar putea trimite din când în când și conferențieri școlari, dacă nu alt undeva, cel puțin pe la conferențele și pe la adunările învățătoresți? Ba am putea întreba:

n'ar putea trimite Asociațiunea anumiți bărbați de școală prin diferitele părți ale țării, pentru a vizita școli și a da și instrucții învățătorilor? Punem această întrebare tocmai acum când, din însărcinarea ministerului instrucției publice, cutreeră orașele din Ardeal un pedagog maghiar, Gaal Mozes, care ține pretutindeni conferențe pentru învățători, pentru părinți și pentru copii, făcând o strașnică propagandă pentru principiile de educație maghiară.

Apoi nu s'ar putea grupa cumva toate reuniunile învățătoresți în jurul „Asociației”? și nu s'ar putea găsi mijloacele pentru premiarea unor învățători cari se disting pe terenul învățământului popular

Emke a hotărât în adunarea dela Cluj, să împartă în anul acesta 10.000 cor. ca premii pentru învățătorii cari vor dovedi rezultate însemnate pe terenul învățământului maghiar. Conte Apponyi a spus cu acest prilej că „Emke” răspândește cultura în toate straturile societății din Ardeal, „fără deosebire de naționalitate.” Făcând noi și în viitor numai cât am făcut până acum, riscăm să lăsăm pe învățătorii noștri în grija societății Emke.

Ce vast ar putea fi capitolul despre „Asociație și școala românească” dacă am cerca să intrăm în amănunte!

De ce am face-o însă aceasta acum când ambii prezidenți ai Asociației, aleși la Blaj, sunt bărbați de școală, cari au dovedit și prin munca lor dragostea și interesul față de școala românească? Prezența d-lor A. Barseanu și Dr. V. Suciulă conducerea destinelor „Asociației” e din capul locului, o garanție că și chestiunile școlare vor fi îmbrățișate în viitor, cu mai multă căldură din partea celei dintâi societăți care lucrează pentru cultura neamului nostru.

—

Când veni Metodie să'l întrebe ce va trebui să plătească dijmă când va fi el egumen, părintele Policarpie îi răspunse necăjit:

— Tu să te duci să frece scândurile, nu să'mi vii cu d'astea...

Apoi mai imblânzit:

— Ne-am topit, Metodie, ne-am topit. Au adus alt episcop! S'a dus episcopul meu, Metodie — s'a dus și egumena ta! Ni-le-a luat altul!

Glasul său răsuna pe nas și când isprăvea vorba, o lăsa să cadă scurt de oboseala pieptului căptușit cu prea multă grăsime. Metodie par'că picase din cer. Dar cine dracu îl adusesese pe acela p' aici? Ce știa el cum merg afacerile în vilaetul acesta la care poate nici nu se gândise vre-odată, decât acum, când venea să'l stăpânească?

Dupăce se potoli durerea întâielor zile, părintele Policarpie trimise pe călugărul Timotei în târg ca să vadă pe noul episcop. Acesta era mai mult un băiat cu barbă, un slăbănog deșirat și cu fața ca de mort. Ochiul îi erau înfundați în orbite, părul foarte negru, iar fruntea lată și osoasă, arăta că ascunde ceva în dosul ei. Mânile lui albe, cu degetele lungi și subțiri, cu pielea străvezie strîngeau par'că cu neîncredere măciuca de fildeș a toiagului.

În câteva zile toată lumea aflase că Antim, noul episcop era un om foarte credincios, care păstra cu multă îndărătnicie obiceiurile sfintei legi. Când slujea în biserică și oamenii murmurau, el se oprea din cântec și striga că în locașul Domnului trebuia să fie tăcere ca în peșterile unde se rugau obișnuit cei dintâi creștini.

Încetul cu încetul lumea se deprinse cu el; toți îl cinsteau ca pe un adevărat episcop, toți se

temeau de el. Călugării de pe la mănăstirile învecinate își limpeziau socotelile, căci Antim putea să pice din zi în zi, puneau servitorii să curețe toate ținuturile mănăstirești iar în biserică mai lustruiau sfeșnicile și candelarele că prea se înegriseră de fum. Ploile intristătoare ale lui Noemvrie începuseră să înfrigoreze văzduhul. Pretutindeni o ceață rece, apăsătoare, își desfăcuse pânzele-și umede și învăluia pământul într'un lîntoliu cenușiu. Singur, în iatacul unde nu mai fusese de multă vreme, de când cu Ismail Durdus, părintele Policarpie își infundase fața în barba apăsată pe piept, și cu fruntea încrețită în cute groase, cu ochii încruntați, plănua cine știe ce faptă grozavă: într'atâta-i erau de posomorîți ochii și fața într'atâta îi era de îngrijorată. Dorurile ațipite dela o vreme se deșteptaseră mai puternice în pieptul său, mai ales acum când ploile reci ale toamnei îl împiedecau să lucreze ceva, când frigul îl închidea în casă și-i zăvorea mintea într'un singur laut: isbânda visului fărâmicit dintr'o dată. Nu mai voia să fie egumen. Grija asta îl apăsa. Mănăstirea îi ședea pe suflet, cât era ea de mare, cu toate împrejurimile ei, cu toate avuțiile ei. Il striveau sub greutatea lor. Se simțea înăbușit, se zvârcolea ca un om prins sub o stîncă. Ori unde ridica ochii nici un ajutor. Povara tot mai grea mai apăsătoare, tot mai ueigătoare — și tot mai luminoasă îi răsărea visul de mărire. Și Metodie era ros de tot aceleași gânduri.

Un om slab o duce cum poate cu însărcinarea umilită ce i-a dat-o soarta. E nemulțumit, geme, ar vrea să scape de dânsa, nu moare însă. Dar când și-a înălțat câteva clipe gândul spre o culme mai înaltă și piciorul său nu o poate ajunge, atun-

Catehizarea dela gimn. ungurească din Orăștie.
Am publicat în numărul trecut al ziarului nostru desmintirea dată de „Libertatea” în chestiunea catehizării dela gimnaziul ungurească din Orăștie. Astăzi primim dela corespondentul nostru de acolo știrea, că d. protopop Domșa, după mai multe înțelegeri cu directorul gimnaziului, făcându-i-se promisiunea că va primi onorariul obișnuit, a dat declarația în scris că va face catehizarea în limba ungurească. Pe cum se vede, desmintirea nu tocmai categorică din „Libertatea” trebuie lămurită pe deplin, căci un caz de precedentă ca cel presupus din Orăștie ar putea induce în eroare și pe alți catiheti.

Noi ne adresăm direct, atât către d. protopop Domșa, cât — și mai ales — către Ven. Consistor din Sibiu să lămurască în amănunte întregă chestiunea aceasta cât mai în grabă. Dorim să știm, dacă e adevărată știrea corespondentului nostru susținută și astăzi și dacă e adevărată, d. protopop dela Orăștie, a făcut pasul acesta greșit, din ordinul Ven. Consistor?

Pentru votul universal. În vreme ce conformându-se de zor dorinței guvernului, municipiile aservite „gentry”-mei furnizează pe întrecute adresele de aderență și de osândire a obstrucției, marile mase ale poporului ungurească ascultă și se însuflețesc tot mai mult de glasul celor cari propagă votul universal în numele unui viitor mai civilizată Ungariei. Duminecă de Duminecă cronica politică înregistrează reușita adunării cronice convocate pentru votul universal. Cele mai nouă adunări cu acest scop au avut loc Dumineca trecută în orașele Dobrițin, Veszprém și Derecske. Deosebit de reușită a fost cea dela Dobrițin, unde au vorbit între alții contele Batthyány și vechiul nostru cunoscut d. Jászai. Acest din urmă s'a remarcat și de data asta ca fiind purtătorul celor mai largi și mai frumoase principii în lumea ungurească.

Se formulează împotriva noastră — a zis el — acuzațiunea că voim să realizăm votul universal câștigând masele prin teroare. Parlamentul actual care a răsărit din corupție, care s'a născut din alcool și atrocități fără seamăn nu e în drept să formuleze acuzațiunea aceasta. Otrăvitorii de profesie și corupătorii oficiali s'au constituit azi într'o corporațiune specială, care se numește parlament. Cine nu vede că parlamentul acesta e soborul minciunii și că numai realizat votul universal are să se întrupeze adevăratul parlament, care să fie expresia curată a dorinței popoarelor. Nu cred că coroana și-ar da învoirea pentru o revizuire arbitrară a regulamentului intern al Camerii. Ar stârni printr'o încumătate atât de te-

cea lumea asta e prea îngustă, valea în care el se târăște e adâncă, fără fund plină de miazme otrăvitoare care îi strîng gâtul, îl înecă il face să se sbată strîns de nevăzuta mână a morții și să-și piarască ochii cătră scăparea de sus: frumoasă culme verde.

Nu mai voia să fie servitor. Umilirea asta îl apăsa. Ingrijirea mănăstirii îi ședea pe suflet, îl strivea sub greutatea ei. Și el se simțea înăbușit, se zvârcolea ca un om prins sub o stîncă; ori unde se zvârcolea ca un om prins sub o stîncă; ori unde și numai într'un colț, pe un petec de cer senin îi se arăta mântuirea — frumosul vis scaldat în raze. Numai călugărașul Timotei n'avea să se plîngă de nimic. Il cam supăra, nu e vorba, ploaia asta tristă fiindcă îl împiedecă să colinde satele. Dar și la mănăstire era bine. Făcuse focul și tolănit pe velințele curate de lângă vatră își prăjea picioarele, cu gândul numai jumătate aici, căci cealaltă jumătate îmbrățișa pulpele albe și goale până d'asupra genunchilor ale unor fete ce spălau rufe la o fântână dintr'un sat depărtat: nevinovată privește, prinsă în poleiala unui amurg de aur. Le văzuse în trecut, înainte de a băga ele în seamă.

— Ce frumoase glesne aveți, fetelor...

Ele se ascuseră, rîzînd una la spatele celeilalte — iar el trecuse înainte în salturile măgărușului sprinten. Acum, se gândea ce treabă să iscodească în satul acela ca să mai treacă odată pe lângă fântână...

Pe Metodie îl rfămăntau alte gânduri. Ședea în aceeași chilie unde plânsese în cea dintâi noapte petrecută la mănăstire: ședea cu ochii resfirați pe înticul câmpului și cu gândul dus la soarta lui

merară o adevărată revoluție în țară, o adevărată debandadă, care n'ar putea să treacă fără urmări sângeroase. Interesul țării se va dovedi mai tare decât interesul clasei de „gentry” degenerați.

Telegrama M. Sate Regelui către E. M. K. E.
Iată telegrama cu care a învrednicit Maj. Sa Regele societatea culturală ungurească din Ardeal:

„Maj. Sa imperială și apostolică regească a primit cu preagrațioasă mulțumire omagiile membrilor congresului Societății culturale ungurești din Ardeal, manifestându-și speranța, că viile discuții ale membrilor întruniți în congres vor ajuta mult atât desvoltarea culturii ungurești, cât și îndeplinirea scopurilor patriotice ale societății”.

Gott erhalte!...

Contele Khuen-Héderváry amenință. Corespondența vieneză „Pol. Kor.”, într'un comunicat vădit inspirat de primul-ministru, anunță că guvernul a ajuns „la limitele răbdării, sale”. Dacă obstrucția nu va înceta în curând, guvernul va fi nevoit să recurgă la arme coercitive. Atitudinea municipiilor; de-o parte, însuflețirea partidului guvernamental, de alta, sunt motive îndeajuns de palpabile ca guvernul să nu dea îndărăt în fața alternativei de a alege armele forței coercitive. „Evinimentele grăbesc soluția” și — după cum spune comunicatul — soluția aceasta se va realiza prin revizuirea regulamentului intern.

Efectul acestui comunicat rășboinic pare a fi calculat: otărîrea obstrucției, ceea ce ar justifica o schimbare bruscă în atitudinea guvernului. După toate semnele, deci, ne apropiem tot mai mult de o nouă și sbuciumată fază politică.

Ziarul german „Hamburger Nachrichten” pretinde chiar a avea din izvor vienez informații pozitive, că guvernul ungar, în scurtă vreme, silit de opinia cercurilor politice din Viena, cari consideră drept un eșec atitudinea de până acum a guvernului, va ajurna Camera. După ajurnare vor urma — spune ziarul — alegeri noi, cam pe la mijlocul iernii, aceste alegeri însă nu vor mai fi conduse de contele Khuen.

Adeverindu-se afirmațiile ziarului german, s'ar adevăra și informațiile de deunăzi ale corespondentului nostru politic din Viena.

Căderea ministrului de război Schönaich
Se anunță din Viena: Majestatea Sa monarhul a primit ieri în audiență pe ministrul de războiu Schönaich. În cercurile bine informate se spune că cu această ocazie monarhul a primit demisia ministrului. Cu ziua de ieri, deci, s'ar fi terminat un capitol de succese mult regretate ale Ungurilor.

Mânile guvernului — la Paris. Ziarul „Eclair” din Paris publică într'un număr din urmă un articol despre serbările dela Blaj. Cine știe ce om plătit al guvernului ne dă de știre prin coloanele acestei gazete că ni-s'au îngăduit prea multe cu prilejul jubileului Asociațiunii. Căci se întreabă ziarul francez, făcându-i o vădită reclamă guvernului, nu cumva manifestațiile culturale ale Românilor s'au făcut în paguba culturii ungurești? Când contele Héderváry dă atât de multe libertăți Românilor, nu cumva periclitează interesele națiunii maghiare?

Înțelege ori și cine tendința. Guvernul unguresc se laudă străinătății, că chiar și cu primejduirea poporului său, ne încercă pe noi de binefaceri. Suntem siguri că inteligenții noștri frați francezi, nu (?) vor înțelege șiretenia asta grozavă a prim-ministrului nostru.

Autonomia catolică. O corespondență litografiată din Budapesta e informată că ministrul de culte și instrucție, contele Zichy a elaborat definitiv proiectul de lege despre autonomia bisericilor catolice. De îndată ce situația parlamentară îi va îngădui ministrul va depune pe biroul Camerei proiectul.

Suntem curioși să cunoaștem și acest nou dar dodonic al guvernului.

Bugetul anului viitor. Ziarele ungurești aduc știrea că în ministere s'a început munca pentru alcătuirea viitorului proiect de buget. Cele guvernamentale afirmă că viitorul buget va dovedi că reformele militare cari se discută astăzi în Cameră nu vor îngreuna bugetul atât de mult după cum s'a spus până acum, iar pentru scopuri culturale se va lua în buget tocmai suma cu care s'a ridicat bugetul ministerului de războiu. Ministrul Lukács va prezenta Camerii noul proiect de buget la sfârșitul lunii Septembrie sau la începutul lui Octombrie.

Regulamentul Camerei. Și astăzi au fost numai votări nominale în Cameră, până după amiazi.

Pe culoare s'a discutat mult asupra informației ziarului „Politische Correspondenz”, organul vienez al guvernelor ungurești, în care se pomenește de o viitoare tactică neașteptată a guvernului împotriva obstrucției. Cei mai mulți deputați opoziționiști interpretau această amenințare, ca o anunțare a înăsprirei regulamentului Camerei, deși contele Khuen, într'un ziar unguresc de scara, se pare a promite altă surpriză obstrucționistilor. După amiazi a vorbit deputatul kossuthist Iuliu Paizs, împotriva proiectelor de reformă militară.

Mărețele serbări ale Ligei.

Cei cari vin. — Diferitele grupuri. — Gândul cu care vin.

București, 28 August.

(Dela corespondentul nostru). Orașul s'a împodobit de sărbătoare. Sute de drapelul tricolore salută în fâlfăit măreț Ziua cea mare a înfrățirii, salută pe cei cari vin din patru unghiuri ale pământului românesc să se cunoască unii pe alții, sub cerul senin al țării acesteia să respire aerul libertății. Și ei vin conștienți că soarele neamului nostru aici răsare, vin veseli să asculte cuvântul adevărului, să asculte îndemnul cel nou să simtă pentru o clipă fiorul sfânt al cunoașterii de frate.

Toată ziua ieri și azi a fost un pelerinaj, cum nu s'a pomenit nici în timpul expoziției, la arenele Romane. Dela gara de nord, grupurile se țineau lanț, în mersul lor semeț. Cete de țărani, cu preoții și învățătorii în frunte, investmântați în pitoreștile noastre costume naționale, veneau cuviincioși și demni, parcurgând străzile până la arene, veneau, chemați par'că de cuvântul Mântuirii. Femei și fete, în portul lor dela țară treceau sfioase și cumiști, cu bucuria zugrăvită pe fețele tinăre și pline de viață.

Cine a zis că poporul nostru este refractar față de ori ce pornire generoasă spre lumină și înaintare? Ce alt dor îi putea aduce pe acești oameni din cele mai îndepărtate colțuri ale pământului românesc decât dorul de a dovedi că atunci când este

trist și la satul său depărtat... satul ce nu se vede prin sita deasă a ploii. Îi părea bine în singurătatea gândurilor... Simțea ceva cald, o fericire tainică în tristețta aceia dulce a sufletului său. Alădată, de câte ori era singur, dorul de a se vedea egumen, de a nu mai fi sluga tuturor i-se sbătea în piept cu o furie nebună. Când era obosit, simțea înălțau ca un blestem spre cor. Fața îi era roșie iar ochii scânteiau în focul unei mâni fără margini. Acum însă, el era liniștit și nu se gândea la soarta lui ticăloasă decât așa, cu o privire blândă, care-i storcea ochii în lacrimi și amesteca năzuințele viitorului cu amintirile duiosase din trecutul său plin de suferințe... Se pomeneise băiat mare, fără să știe al cui era și ce rost avea pe lumea asta. Azi argat la unul, mâine servitor la altul, uneori îmbucând ceva în grabă, alteori răbdând de foame ziua întreagă și dormind prin câte un colț de pădure se pomenea că vine vremea oastei fără să fi făcut nimic. În armată, ceasuri întregi se gândea la cele de odinioară și îi părea că totul fusese un vis frumos. Își amintea de nopțile adormite în pădure în mijlocul celorlalți băieți din sat, care îl ascultau ca pe unul mai înțelept, de luna ce lumina cozile pădurilor din lac, de ascunzăturile tainice de unde pădeau turturele rătăcite în amurg pe o creangă uscată și mai ales de grădinile oamenilor, unde creșea în mai toate nopțile de pe la capătul verii, ca să fure poame și trandafiri mari și galbeni. Când plecase din sat după ce făcuse oastea credea că pentru totdeauna părăsea acele locuri... Se bucura închipuindu-și că atâta vreme cât va fi la mănăstire nu se va mai rentoarce nici cu gândul la colțul de pământ unde și trecuse copilăria.

Dar acum cât de mult ar fi vrut să fie în satul său, acolo unde îndurase multe necazuri, dar și fericiri multe — pe malul lacului albastru, în pădurea cu fagii scurți, la poalele dealului cu vii și să vadă iarăși fețele mai îmbătrânite ale celor ce'l ajutaseră sau poate'l și bătuseră odinioară. Cât n'ar fi dat să audă iarăși istoriile cu hoții ale pădurarului și basmele din vremea veche, poveștile de vre-o bătrână încovoiată, cu capul înfășurat în ștergare albe? Toate împrejurările vieții trecute îi perindau pe dinaintea ochilor și cu cât isprăvea mai multe gânduri, cu atât îi veneau altele și mai multe. Începuse să distrame întreaga fir al vieții sale de până acum și gândul alerga pe suișul anilor, urca sus tot mai sus — ca să se zdrebească de culmea aceea atât de dorită. Și iarăși începu să se gândească la speranțele lui înșelate la fericirea zilelor când egumenia îi suridea ca o lumină la capul vieții sale întunecoase. Amurgul sur începuse a deosebi luminile tremurătoare ale unei candelă când glasul părintelui Policarpie se auzi de dincolo.

Il cheamă.

Smuls din lumea sa de visuri Metodie se ridică grooi dela fereastra de unde privise până acuma câmpul și trecând pe lângă câteva uși închise de veacuri, ajunse în iatacul unde sta egumenul.

Acesta îl învălui în privirea blândă a ochilor săi fără culoare și apoi îl îndemnă:

— Șezi, colea lângă mine.

O tăcere de câteva clipe domni în odaie.

— Uite ce e frate Metodie, îi zise cu un fel de dragoste prietenească Policarpie, mie nu'mi place să te văd slujind așa ca un ture prost. Tu ești om

mare acum, vei fi având alte gânduri. Și eu par'că mă simt umilit când te văd pe tine muncind ca o viță, când ai putea face lucruri mai ușoare și ai avea o mai mare trecere în ochii lumii. De pildă ești destul de copt ca să fi egumenul acestei mănăstiri. Eu sunt cam obosit și ți spun drept mi-s'a cam urit de atâția amar de ani, eu îngrijirea moșiilor mănăstirești. Tu ai fi tocmai bun pentru asta căci ai mintea voinică și brațele și mai voinică. Ce zici? — Hm! De!... abia putea să răspundă Metodie Călugărul. Cuvintele egumenului îi umpluseră pieptul de fericire și îi astupau glasul. Numai zice nimic. Sta ca un prost și se uita la egumen. Popa Policarpie pricepuse de ce erau cuprinse acuma mintea și inima lui Metodie și ca să bată fierul până e cald urmă:

— Cum ți-ar plăce ție să fi egumen, așa și mie îmi place să mă gândesc la o vreme când bisericile din vilaetul acesta vor fi sub stăpânirea mea, când voi fi episcop. Ce bine ar fi atunci de noi... Dar, hăt... Cine știe cât trebuie să mai așteptăm până la ziua asta, cât trebuie să mai port eu povara egumeniei și mai ales cât trebuie să mai muncești tu, muncile cele mai unilitoare, ca un ture din cei proști...

— Cât... cât... îngână Metodie.

Amândurora le părea bine că mai e și altul căruia nu i-se împliniseră dorințele cari sufer în el, neputând să urec până în capăt treptele mării... Și amândurora le trecu prin minte același singur lucru care i-ar fi putut urca acolo... un gând tainic, nelegiuit: Vorbiră mult, ca doi făcători de rele. Numele episcopului Antim era pomenit mereu, cu ochii crunți. Din când în când

vorba de cultura și de sufletul nostru suntem una și nu este putere pământească care să ne poată rupe legăturile noastre sufletești? Când miile de lucrători cinstiți ai pământului pornesc, la chemarea unei societăți cu scopuri curat culturale, străbat zeci și sute de poște, numai ca să-și vadă la un loc frații din toate părțile, numai ca să audă pe cei aleși ai neamului nostru, însemnează că suntem refractari?

Iată grupurile de moldoveni, cu ȋțarii lor cu crețe, cu pieptarele lor înflorite, cu cămășile albe ca zăpada. Femeile lor, cu portul atâta de simplu și de încântător. Privirea lor este blândă, blajină și duioasă. În ochii lor lucește așa de potolit focul, pe care nu l-au putut stinge dușmanii vremurilor vechi, și nu-l vor putea stinge cumplitii dușmani ai zilelor de azi.

Intr'un colț frumos de țară năpădită de polomida străină, ei, acești cinstiți țărani, cari duc pe spatele lor tot greul, sunt chemați să poarte lupta cea mare și înversunată a apărării și conservării neamului nostru — în regatul liber! Și o vor face aceasta cu tărie, cu vitejie. Căci pentru recucerirea celor pierdute în propria sa țară liberă, pentru învingerea dușmanului din țară se cere mult mai multă vitejie decât alungarea dela hotare a dușmanului din vremile vechi.

Iată grupurile de olteni voinici ca brazii, plăviți, cu mustața abia mijindă, sănătoși, cu priviri de vultur. Hainele lor albe, împodobite cu flori negre străluceau în lumina soarelui. Femeile poartă marama lungi, subțiri, de borangic, de culoare ce bate în galben. În țara lor n'a pătruns încă parazitul străin. În țara lor, în țara lui Tudor nu se luptă să-l dea afară. El stă la hotare, și, dacă a pătruns la orașe, vina este a orașenilor, cari n'au știut să folosească față de el puternica armă modernă: boicotul.

Vin și grupurile dela șes, cu portul lor influențat de diferitele neamuri. Haina albă aici e înlocuită cu straiile negre de o-

Policarpic ciulea urechia, privea cu teamă împrejur și punându-și degetul pe buze, făcea tainic. — Ssst!...

Intunericul înoptrării pătrundea până în iatac și opră ochii să mai vadă ploaia de afară.

Numerul șoptirea picăturilor se auzia ca prin vis și rareori tânguira vântului ce cutreiera prăpăstiile depărtate...

În atenția d-lor învățători!

La librăria „Tribuna” se află de vânzare toate manualele școlare ce se folosesc în dieceza Aradului, asemenea și recvizite de scris și desemn. Comandele se efectuează prompt.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.
Specialist în morburile interne,
de femei, de copii și de urechi.

— ARAD —

Strada Petőfi (lângă gimnaziul) Nr. 10.
Consultanți: 11-12 ore a. m. și 1/23-5 ore p. m.

rigine transdanubiană. Și portul femeilor este foarte influențat. Cei din Dobrogea prezintă un tablou din cele mai pistruițe. Alături de costumul seliștenesc vezi rochia de oraș croită după ultima modă, alături de zăbunul mocănesc, turbanul și fesul locuitorilor de legea lui Mohamed. Căci dintre toate neamurile, cari și-au găsit un adăpost pe pământul binecuvântat al țării românești, cei mai prietenoși față de aspirațiile neamului nostru sunt acești Turci, cari știu să-i respecte pe aceia cari le respectă legea și limba lor strămoșească. Și au venit și ei la serbarea ligei culturale, ca să arate că nu sunt dușmani ai culturii românești, care știe să respecte sufletul ori cui. Au venit relativ destul de mulți.

Uite-i și cei „de peste hotare”. Arcașii bucovineni, cu căpitanii lor în frunte, priviți cu unelele lor. Pe cap poartă coifuri de aramă, de sub cari lucec negre plețele lungi. Grupul lor este cel mai impozant. Sunt peste opt sute. Și, după cum se spune, vor mai veni. Unii au întârziat din cauza aglomerației din trenuri. Steagul lor fâlfăie mândru la pavilionul lor. Pentru o clipă au uitat și ei de greul de acasă, de nevoile, la cari sunt expuși din cauza lăcustelor de tot soiul. Sunt liberi pe pământul, care odată era una cu al țării lor răpitate de mâna lacomă a cumpărătorilor de suflete omenești. Goarnele lor răsună, în ei vezi pe adevărații strănepoți ai arcașilor lui Ștefan, ai plăieșilor, cari prin vrednicia lor au stors admirația viteazului între viteji — Sobieski. În genere trebuie să constatăm — spre rușinea noastră a ardelenilor — că la manifestările cultural-naționale, bucovinenii, deși sunt așa de puțini față de noi, știu să se însuflețească mai mult, și iau parte în număr neasămănat mai mare. O fi aceasta probabil „vina” conducătorilor de cari frații bucovineni dispun. Cine știe.

Iată și cei din Ardeal și Ungaria. Sunt de sigur foarte mulți. Și le stă bine. Ar putea însă fi și mai mulți. Când suntem peste trei milioane, puteam trimite zeci de mii la această serbare a culturii românești. În multime poți distinge îndată grupurile dela noi. După vorbă, ca și după port. Sunt foarte mulți bănațeni. De asemenea din jurul Sibiului. Un însemnat grup din Brașov. Din jurul Brașovului puțini. Abia câteva secelence în costumele lor așa de distinse și, cu toate acestea așa de disprețuite acolo în satul lor, unde are mai multă trecere „stofa” ovreiască. Sunt frumoase cu ștergurele lor albe, străvezii, cu iile lor încărcate de fluturi, cu pumnii lor de aur, cu salbele și ghiordanele lor.

De ce nu s'o fi găsim cineva să le-o spună aceasta, acolo, odată, de două ori, de o mie de ori, să le dea exemplu preteșele și dascălitele, să le arate că în adevăr au portul cel mai elegant?

Și toată această lume, care vine, este condusă de același gând: Toți suntem de un neam, toți avem același suflet și același Dumnezeu.

Coresp.

Cronică din Paris.

Măreța revistă navală dela Toulon. — Manevrele dela frontiera de Est. Triumful aeroplanului. — Moartea a trei victime ale aviației. Recordul înălțimeii în aeroplan. — Gioconda tot dispărută rămâne. — Pelerinaj la mormântul lui Leonardo da Vinci, în castelul dela Ambosia.

Paris, 10 Septembrie.

O însuflețire, un entuziasm, un fior de patriotism s'au întins în toată Franța, începând dela Toulon. Eri, 4 Septembrie, d. Armand Fallières, președintele Republicii, însoțit de ministrul de marină Delcassé și de președintele Camerei și ai Senatului, au trecut în revistă flota franceză în rada dela Toulon. Va fi neuitată impresiunea de forță vie, de eroism, de strălucire care a predominat în această zi. Nimic mai impunător decât cele 92 de nave comandate de 4 vice-amirali, de 8 contra-amirali și 1107 ofițeri, purtând în sinul lor 27.000 oameni de echipaguri cari au defilat în fața președintelui Republicii. Spun oamenii autorizați că au asistat la multe reviste navale, dintre cari unele, ale Englezei bunăoară, au fost mai numeroase, dar nici una n'a știut să dea impresia de forță, de egalitate, de sânge rece, de bravură ca flota franceză care a manevrat eri pe Mediterana albastră, sub un cer limpede și un soare arzător. Un entuziasm indescriptibil, o încredere statornică în puterile admirabilei lor marine, îi stăpânește pe Francezi. În fața neuitatelor manevre ale flotei ei Franța respiră ușurată. Ea se simte gata de orice eventualitate. S'a repetat mult, și cu drept cuvânt, că până acum lumea a măsurat prea mult forța navală a unei țări, numai după materialul brut, numai după cantitatea de oțel a cuirasatelor; nu trebuie omis însă celalalt material, materialul de carne și de oase care conduce oțelul. Germania spre pildă, a ajuns să întraacă în cantitate flota franceză; dar o flotă nu se improvizează, ei îi trebuie un trecut secular ca să poată figura cu succes într'un războiu naval. Flotei germane îi lipsește forța atavică, ca să zicem așa. Ea este prea nouă, ea numără abia câteva decenii. Ea nu poate fi încă în nici un caz la înălțimea marinei de războiu engleze sau franceze... Franța care a numărat acum două sute de ani pe un Jean Bart, pe un Daquesne, Francezii ale căror calități individuale de eroism și de inițiativă sunt superioare calităților germane, n'au de ce se teme. Dealtmătre istoria ne convinge de trecut — și admirabila stare a armatelor ei actuale ne asigură pentru prezent. Și este important de spus aceasta acum când suntem poate în pragul unui război franco-german.

...Armata terestră a Franței se destinge și dânsa printr'o inițiativă, o egalitate, o rezistență strălucite. Acum câteva zile au avut loc la Verdun niște manevre excepționale. Pentru întâia oară a intervenit serios noul factor al eventualelor războaie contemporane: aeroplanul! El a avut un efect decisiv. Serviciile pe cari le poate face o flotilă aeriană sunt incalculabile. Ofițerii aviatori au luat în plin sbor, la o înălțime de peste 1500 metri, și într'o înțeleală vertiginosă niște fotografii așa de exacte ale pozițiilor pe cari le ocupă presupusele armate inamice, încât dacă faptul ar fi avut loc într'un războiu cu adevărat, trupele dușmane ar fi fost spulberate de artilerie. Și s'a constatat odată mai mult că sprintenul și micul aeroplan este invulnerabil. Nici un tun, nici o armă de foc nu l'ar putea atinge. Pricepeți importanța unei astfel de constatări. Mâne vor începe marile manevre franceze la frontiera dela Est. Pozițiile sunt semnificative dată fiind criza franco-germană. Trupele vor evolua mai ales în jurul fortăreței dela Belfort. Un entuziasm sincer, o încredere chibzuită și îndreptățită în armata ei, stăpânește întreaga țară a Franței.

...Cu toate acestea, Franța a mai pierdut eri trei din cei mai demni fii ai săi. Trei ofițeri au căzut victime îndrăzneiilor lor. În calitate de aviatori-militari ei au pornit să zboare cu aeroplanele, pentru a împlini ordinele ce li-s'a dat. Doi dintre ei au avut să sufere de o explozie a motorului și au murit carbonizați. Celui de al treilea îi s'au rupt helicele și a căzut dela o înălțime de 60 metri. Căzătura a fost așa de oribilă, încât i-a crăpat craniul în două și creierii lui s'au răspândit pe pământ. Dar nici un dezastru nu-i împiedică pe

francezi în eroica cucerire a văzduhului pe care au întreprins-o. Ca un fel de compensație a catastrofei care a făcut ieri trei victime, aviatorul Garros a bătut în aceeași zi toate recordurile de înălțimi existente până acum: el s'a urcat cu aeroplanul la o înălțime de 4250 metrii.

...În Franța lumina alternează cu umbra. După elogiile îndreptățite pe cari îi le face lumea, ea are drept să fie muștrată pentru defectele ei. Administrația franceză este de o neglijență criminală. Din pricina ei muzeul Luvrului a pierdut unul din capo-d'operele lui cele mai prețioase. Gioconda a rămas pierdută! Nimic nu îndreptățeste a crede că ea se va regăsi vreodată. „După războiu mai mulți viteji se arată”. Mi-am amintit, de acest excelent proverb românesc când am aflat de fel de măsuri se pregătește să ia de acum înainte administrația Luvrului. Mai întâi de toate s'a prescris ca muzeul să nu se deschidă în nici o zi, în nici un anotimp mai înainte de ceasurile unsprezece înainte de amiază. Dar asta nu o să ne readucă pe Gioconda; și așel care va pătimi mai mult pe urma furtului ei și datorită celei mai notrebnice administrațiuni, va fi de sigur publicul. Ii se răpese câteva ceasuri pe zi când ar putea să contempleze comoara de capo-d'opere.

...În schimb a avut alaltăieri una din cele mai pioase solemnități artistice. D. Tittoni fost ministru al Italiei și actualmente ambasadorul țării lui la Paris, împreună cu mai multe somități artistice franceze, au organizat un pelerinaj la mormântul care adăpostește rămășițele pământeste — de mult fărâmițate! — ale lui Leonardo da Vinci. Se știe că acest geniu universal a murit în brațele regelui Francisc I și a fost înmormântat la castelul S'Amboise, lângă orașul Tours. S'au rostit mai multe discursuri italienești și franțuzești la mormântul marelui florentin. S'a reamintit prestigiul pe care l-a exersat asupra omenirii acest geniu fascinat, autor al atâtor capo-d'opere nemuritoare. Mai mulți tineri artiști au isbucit în plâns. Și este emoționant, din care afară de emoționant incidentul acesta care dovedește că omul de geniu nu moare nici odată, ci duhul său influențează încă pe oameni, chiar atunci când trupul său este amestecat cu țărână de mai multe sute de ani. C. R. R.

Sborul lui Vlaicu în Sibiu.

Indrăznețul aviator Aurel Vlaicu, care la serbările culturale din Blaj a uimit publicul cu minunatele sale sboruri, a binevoit să primească învitarea de a face o ascensiune și în Sibiu. Ascensiunea va avea loc *Duminecă, în 17 Septembrie* st. n. 1911 la orele 5 p. m., pe câmpul de exerciții militare din loc.

Prețurile de intrare sunt următoarele:

Locul	I.	—	10 cor.
„	II.	—	6 cor.
„	III.	—	3 cor.
„	IV.	—	1 cor.

Ne împlinim o plăcută datorie, când luăm sub ocrotirea așezământului nostru cultural această izbândă a științei, care face cinste neamului românesc.

Ne adresăm deci tuturor oamenilor noștri, cari pot aprecia importanța problemelor culturale, rugându-i să grăboască cu toții și să îndemne pe toți Românii din împrejurime a lua parte la această frumoasă sărbătoare a geniului românesc.

Sibiu, 5 Septembrie 1911.

Prezidiul „Asociațiunii:
Andreiu Bârseanu.

NB. Biletele de intrare se pot primi dela biroul central al „Asociațiunii” și dela librăria arhidiecezană din Sibiu. Prevăzându-se aglomerare mare de public, doritorii sunt rugați a-și procura biletele în cel mai scurt timp.

Episcopul Aradului în popor.

Sfântirea bisericii din Șuștra. — Visitație canonică în Trezvinii.

Reșița, 11 Septembrie.

(Dela corespondentul nostru). Azi s'a făcut sfântirea bisericii din comuna Șuștra prin P. S. Sa Episcopul Aradului Ioan I. Papp.

P. S. Sa sosit, însoțit de P. C. Sa arhimandritul A. Hamsca și protopopul Dr. Tr. Putici în gara dela Șuștra, așteptat de foarte numeros popor. Aici a fost salutat de protopopul Gh. Sirbu.

Cum administrația nu lipsește dela nici o manifestare românească subprefectul cercului a ținut să nu scape nici ocazia asta de a-și manifesta sentimente sale neaoș patriotice. Și el l'a întâmpinat pe vlădicul cu o vorbire — unguerească, — în care, — putea să nu se amintească și de „munca agitatorilor fără suflet, cari știu numai să distrugă clădirile, nu însă să și zidească altele noi”. Spune că tocmă la vreme a sosit vlădica, să pună stavilă muncii agitatorilor.

Episcopul i-a replicat calm, lăsând necuviințele unguerului fără răspuns.

Am plecat apoi într'un lung șir de trăsurii, învăluți într'un nor de praf spre comună, unde la poarta bisericii, îmbrăcat în odăjdii, a ieșit într'un întâmpinare părintele local P. Dorea care a rostit un discurs cu o rară vervă.

În casa ospitală a părintelui Dorea am fost apoi primiți cu toții și prezentați P. S. Sale și suitei, iar la ora 6 s'a început vecernia cu obișnuita privegire.

Duminecă dimineața, la ora 8 s'a început celebrarea sfântirii bisericii, care a durat până la 1. Această vreme lungă o folosese să vadă biserica, să mă desfat în cântările minunatului cor din Chisău și apoi fac grabnică raită prin comună.

Biserica nu e zidire nouă. A fost renovată interior, îmbogățită cu un iconostas și pictată de nou. Încap în interior peste o mie de suflete. Dinafară se prezintă într'o măreție simplă, cu pereții văruiți alb, înlăuntru te impresionează prin pretențiosul iconostas și pictura.

Am auzit că iconostasul l'a făcut un străin. Spang din Timișoara, pictura tot un străin un anumit N. Albert tot de acolo. Repet, nu contestez, e frumos, dar să nu se supere frații din Șuștra, de laudat e, dar nu e românesc. Frații din Șuștra ar trebui să știe, că nu mai suntem deloc avizați la munca și talentele străine, mai puțin pe terenul cel mai național bisericesc. Am văzut d. e. iconostasele minunatului maestru-țăran Bosioc, care și în preț ține pieptul concurenței străine.

D'apoi sfinții? Nu cred să nu fie fost totdeauna din Șuștra în biserica dela Lugoj, și să nu fi văzut o mică icoană, aceea, cea frumoasă, cu sfinții ce au privire cucernică, privire de sfinți, având parcă în expresia lor suflet din sufletul nostru românesc. Sfinții din Șuștra, sunt toți grași, cu o privire ce nuz ice nimica. N'au auzit oare Șuștrenii nimica de Simonescu și de Smigelschi?

Pe frontispiciul bisericii sunt pe zid pictați trei sfinți cu cheltniala dnei Iuliana Cornea, P. Tobalită. Sfântul Gheorghe săracul e donat de Izsó Vollberg. Tot așa și în interior alte icoane pictate pe zid, picturile donato de P. Raica, N. Ianoșoviciu, I. Berincăuțiu, I. Negru și Cuvioasa Paraschiva donată de Samra Jaszinger.

Mă cam turbură pângărirea asta a lăcașului dumnezeesc și-mi stârnește felurite reflexii triste pe cari abea mi-le alungă vocea sonoră și blândă a diaconului Dr. Lazăr Iacob, care se amestecă cu glasul celorlalți preoți celebranți: Papp, Hamsca, Putici, Sârb, Dorea, Martinovici, Popovici, Petcu din Dragoești, Mureșian, Ilie, Ioanoviciu din Furtunat.

În decursul liturghiei a cântat răspunsurile corul din Chisău, 55 de inși sub conducerea dirigentului — țăran — Ion Drăghici. Cătră sfârșitul liturghiei a luat conducerea părintele Șepe-

șan. Conduc acum de părintele Șepeșan, cu verba lui, prestarea corului a fost într'adevăr admirabilă.

P. S. Sa a ținut în biserică o cuvântare foarte frumoasă, accentuând nimerit, în ton zbiciuitor concubinatul, lipsa de copii și luxul prost ce și aici ca mai pretutindeni în Bănat e la culme.

După sfântirea bisericii ne-am adunat vre-o 52 de persoane în localul școlii, unde s'a servit masa comună. Obișnutele toasturi nu au lipsit nici aici. Deosebit de remarcat nu a fost însă nici unul.

La 3^{1/2} am plecat din Șuștra, conform programului la Iezvini. Vre-o zece trăsurii din Șuștra și călăreții ni-s'au alăturat și ne-au petrecut pe drum, iar la intrare în comuna Receaș, vre-o 20 de trăsurii țărănești din Iezvini ne-au întâmpinat, așa că intrarea și trecerea prin străinul Receaș a fost impozantă. Sosiți în Iezvini o comună sănătoasă, bogată și harnică, curat românească, P. S. Sa și suita slujește vecernia, cuvântă apoi și aici poporului în termeni și mai energici despre concubinatul, lipsa și mortalitatea copiilor, și lux.

În Iezvini ar fi fost ca P. S. Sa să mai predice și despre alt ceva: despre zidirea unei biserici noi. Și era și mai frumos, de deschidea însuși dânsul colecta ca întâiul!

Adunarea Reuniunii învățătorilor din com. Aradului.

— Concert și petrecere. —

Fată de adunarea Reuniunii învățătorilor noștri se observă atât în Arad cât și în împrejurime cel mai viu interes. Tinerimea aradană, după cum am publicat, aranjează pentru Duminecă un concert împreună cu bal, la care sperăm că va lua parte un public cât mai mare, fiind vorba de ajutorarea materială a Reuniunii învățătoresți și de legăturile cât mai strânse ce trebuie să legăm toți cu învățătorii noștri, o clasă de români din ce în ce mai primejduită de nouile legi ale guvernelor unguerești.

De altfel reușita deplină a concertului este garantată de numele distinselor domnișoare cari își dau concursul în seara de 17 Septembrie n., iar entuziasmul cald al tinerimei noastre asigură întru toate frumuseța petrecerii.

Programul adunării învățătorilor l'am publicat odată. Acum publicăm din nou programul concertului, care a suferit o mică schimbare:

Programul concertului suferind unele schimbări, îl retipărim azi în forma lui definitivă.

1. *Schubert*: D-dur sonata executată la vioară de d. Adrian Popescu.

2. *Rossini*: Aria Rosinei din opera „Barbierul de Sevilla” cântată cu vocea de d-șoara Dora Lepa.

3. a) *Drdla*: „Serenadă”.

b) *Beethoven*: „Menuette” executate la vioară de d. Adrian Popescu.

4. a) *Mozart*: Aria Paminei din opera „Zauberflöte”.

b) *Doine românești*, cântate de d-șoara Lepa.

5. *Schubert*: „Die forelle” executată la pian de d-șoara Onora Luca.

6. *Verdi*: Aria Azucenei din opera „Il Trovatore”, cântată cu voce de d-șoara Lia Pap.

7. *Doine românești* executate la vioară de d. Adrian Popescu.

8. a) *Mascagni*: Aria din Cavaleria Rusticana.

b) *Doine românești* cântate de d-șoara Lia Pap.

Începutul la orele 8 și jum. fix.

După concert urmează dans!

NETUSIL VINCE CAȘOVIA-KASSA Fő-utca 80.

Înainte: KAROL ELISCHER

export de cârnuri afumate, cârnățari și salam.

Serviciu prompt. — Cataloge trimitem gratuit și franco.

Invitări speciale nu se fac, ci se invită pe această cale tot publicul românesc.

Taxele de intrare s'au fixat în următorul chip:

Rîndul de scaune I—III un loc cor. 5.
Rîndul IV—VII cor. 4. Rîndul VIII cor 3.
Locul de stat 2 cor.

Bilete se găsesc la institutul „Victoria”, la d. avocat *Cornel Iancu* (strada Józseffőherceg Nr. 6) și seara la casă.

Concertul va avea loc în sala cea mare a hotelului „Crucea Albă” și se va începe la orele 8 și jumătate seara.

După concert joc până 'n zori.

Convocător.

Aderenții partidului național român din comitatul Aradului sunt convocați la adunarea populară

care se va ține la Buteni în 4 (17) Septembrie 1911, *Duminecă la orele 11 a. m. în piața dinaintea casei comunale cu următoarea*

ORDINE DE ZI:

1. Situația politică.
2. Votul universal.
3. Proiectele militare.
4. Proiect de rezoluții.

Buteni, 9 Septembrie n. 1911.

Comitetul aranjator:

Cornel Lazar, protopop Halmagiu, Dr. A. Grozda, Dr. Ioan Papp, Dr. Cornel Albu, Ioan Cosma, Petru Pârva, Gheorghe Andreica, Petru Țurca, Ștefan Peneș, Arcadie Căcinea, Ioan Coloja, Florea Fânaș, Teodor Borlea, Petru Draga, Ioan Iercoșan, Vasile Doncea, Constantin Giura, Ioan Halic, Florea Giura, Mitru Fica, Petru Ruja, Iuliu Bodea, adm. prot. Buteni, Mihai Lupei, (Todaș), Mihai Lupei (Herțe), Ioan Horga, Nicolae Lunuț, Gligor Frenț, Gheorghe Ruja, Ioan Triș, Iuliu Faur, Petru Bejan, Ioan Bariș, Lazar Oprea, Dionisie Matheș, Gheorghe Popa, Crăciun Mihai, Terenție Miclușia, I. Borla, Gheorghe Stoia, Pinte Radu, Simion Lupșă, N. Ursa, Teodor Ursa, Avram Giurgiu, Silviu Ganea, Nicolae Herbei, Nicolae Oana, Teodor Herbei, Aron Pop, I. Popovici (Bârșanul), Ilarion Verșigan, Ioan Nemeș, Ioan Birău senior, Ioan Birău iun., Augustin Mihulin, Patrickie Covaci, Pavel Vesa, Pavel Bene, Teodor Rada, Iancu Mihulin, Nicolae Ardelean, Romul Raș, Ioan Betea, Nicolae Ștefa, Petru Oprea, Alexandru Nica, Ioan Popovici, Cornel Novac, Ioan Iancin, Ștefan Albu, Constantin Tâmpa, Victor Faur, Petru Motocan, Vasoi Ioan, Pârva Ilie, Cornel Săbău, Gligor Ilea, George Costina, Romul Hârduț, Ioan Sărac, Maximilian Miclean, Savu Dorca, Teodor Feier, Constantin Babuța, Ioan Costea, Petru Lazar, Ioan Frugia, Axentie Codrean, Flore Jurcan, Flore Lazar, Petre Cociu, Iorga Lazar, Dumitru Ancuța, Ioan Giurgiu, Pavel Agieș, Eutimiu Agieș, Pantelimon Covaci, Terenție Cociu, Tănase Cociu, Zăhărie Millian, Gheorghe Millian, Ioan

Faur, Pavel Jebea, Terenție Costea, Ioan Târla, Fabrițiu Bodea, Cornel Bodea, Teodor Draia, Sabin Miclușia, Ioan Popa, Mihai Popa, Teodor Bălaș, Ștefan Stan, Ioan Andrei, Sinesie Ioja, Aurel Borlea.

INFORMAȚII.

A R A D, 12 Septembrie n. 1911.

— **Banchetul d-lui Bârșeanu în Sibiu.** Ni-se scrie: Banchetul dat de cătră membrii din Sibiu ai Asociației în onoarea dlui Andrei Bârșeanu, a fost o foarte frumoasă manifestare de simpatie față de noul prezident al celei dintâi societăți culturale românești. Sala de banchete dela restaurantul Brote era tixită de tot ce avea Sibiuul mai distins. Era de față aproape întreg comitetul central al Asociației, inclusive membrii din Blaj: noul vice-președinte, Dr. V. Suciș, dd. I. Negruțiuși G. Precup, apoi Dr. I. Lupaș și I. Agârbiceanu, întreg consistorul, cu excepția I. P. S. mitropolit, corpul profesoral dela seminar și dela școala de fete, apoi toți intelectualii mai de seamă, bătrîni și tînari.

Seria discursurilor a deschis-o d. Partenie Cosma, care a închinat în sănătatea dlui și dnei Bârșeanu, dorindu-le fericire și asigurîndu-i iubirea sibiienilor în mijlocul cărora au venit, mînați de dorul de a putea fi folositori în măsură și mai mare culturai românești, decât, în Brașov. A urmat d. Bârșeanu cu un discurs splendid. Apoi Ilustritatea Sa pâr. arhimandrit Dr. Ilarion Pușcariu, pentru d. Bârșeanu, d. asesor N. Ivan pentru noul vice-președinte al Asociației, d. Dr. V. Suciș; Dr. V. Suciș pentru d. A. Bârșeanu; Dr. Ilarion Pușcariu pentru dnii I. Negruțiu și G. Precup și pentru întreg Blajul care s'a manifestat atât de frumos cu prilejul serbărilor din urmă: I. Negruțiu pentru Il. Sa. Dr. Ilarion Pușcariu și d. P. Cosma; d. asesor Lazăr Triteanu care „se simte mîndru că poate face parte dintre „oțeliți”, pentru exponentul curentului de primenire d. O. Goga; d. O. Goga spune că se bucură văzînd sosit timpul în care talentul și munca sunt prețuite, și închină pentru d. Bârșeanu și în sfârșit d. Emil Borcia, care, cu poezie ocazională stârșește multe aplauze.

Banchetul a dovedit cât de mult prețuiesc sibiienii pe d. Andrei Bârșeanu și câtă considerație se dă, din zi în zi tot mai mult, Asociației, care numai prin oameni vrednici se poate ridica.

— **Ofițer român desarmat de poliție pentru cântarea imnului „Deșteaptă-te Române”.** Ni-se scrie din Făgăraș: În 8 l. e. mai mulți ofițeri, între cari un român Dr. C. S. dela regimentul Nr. 31 din Sibiu veniți cu ocaziunea manevrelor la Făgăraș, petreceau în cafeneaua „Chiba”.

În toiul petrecerii, ofițerul român Dr. C. S. comandă țiganului Rusu să cânte „Deșteaptă-te Române”. Câțiva polițiști intră în lăuntru și-i spun că n'are voie să cânte „Șteaptătu Rumunu”.

Dr. C. S. respinge indignat acest amestec și ies afară în stradă. În momentul acesta polițiștii, la număr, se aruncă pe la spate la dînsul și voiesă-l aresteze. Dr. C. S. își scoate sabia, lovește pe unul dintre polițiști în cap, care se și răstoarnă plin de sânge pe trotuar. Ceilalți patru sar la dînsul și-i smulg sabia din mînuă. În lupta aceasta ce a durat poate o jumătate de minută și-a pierdut un deget dela mînuă.

Polițiștii au alergat numai decât cu sabia, lăsînd pe cel rînit de moarte și pe Dr. C. S. pe trotuar. În momentul următor năvălese cei din cafenea afară, dar prea tîrziu.

E de notat că în imediata apropiere, erau vreo câțiva ofițeri activi, unguri, dar nici unul nu a sărit în apărarea colegului lor de arme însă rezervist și român.

La interogatorul ce i-s'a luat este vrednică de laudă mărturisirea dlui Dr. C. S., care a spus, că pentru dînsul imnul său național nu e mai puțin sfînt decât „Gotterhalte” și că-l va cânta și de aci înainte.

— **Nou protest al Slovacilor.** Ziarele unguerești aduc știrea că Francisc Skiciak, deputatul fraților Slovaci a fost pedepsit de judecătoria din Nyitra la 14 zile temniță ordinară și 400 coroane amendă, pe motivul că a făcut politică într'un ziar al lui slovacese, care nu mai apare, fără să fi depus cauză cerută de lege.

— **Printul Francisc Ferdinand și Bethman-Hollweg.** Abia astăzi se află încă moștenitorul nostru de tron Francisc Ferdinand când a asistat la manevrele marinei egrmane, lângă Kiel, a avut o lungă întvedere cu cancelarul german, Bethman-Hollweg. Moștenitorul a discutat pe larg cu cancelarul german asupra conflictului franco-german.

— **Rectificare.** În foiletonul dlui Il. Chendi, apărut în numărul 186 al ziarului nostru, după cum ni-se atrage atenția, s'a făcut o regretabilă eroare de tipar. Pe pagina 2, coloana 1, rînd 24 s'a tipărit Bibescu, în loc de Bibicescu. Rectificăm eroarea aceasta pentru ca să se știe că d. I. G. Bibicescu, valorosul bărbat al României, a fost unul dintre cei cari au îngrijit de fondul lui Iancu, adunat de regretatul Septimiu Albini.

— **Comorile Luvrului.** În una din zilele trecute s'a prezentat în redacția ziarului *Matin* un parisian cu mai multe statui feniciene de mare preț, furate din marele muzeu al Luvrului. Spiritul parisian a voit să dovedească prin aceasta cum sunt de rău păzite comorile Luvrului, de unde poți fura în dragă voie, ori când și ori ca. E o lecție aceasta, care vine foarte bine acum cu prilejul dispariției Giocondei.

— **Aviz învățătorilor.** Conform înaltei rezoluții ministeriale dela 29 Mai 1911 Nr. 16598, manualele școlare cari au primit mai înainte aprobarea ministerială se pot folosi și în decursul anului școlar 1911/1912, chiar și când nu ar avea aprobarea ministerială pentru ediția actuală.

Conform punctului 2 al sus amintitei rezoluții o ediție neschimbată a unei ediții anterioare se poate folosi încă un an școlar. Dacă însă nu vi primi aprobarea de stat nici după expirarea anului, nu se mai poate folosi.

Caransebeș, 1 Septembrie 1911. *Iuliu Vuia.*

— **Cununii.** Dșoara Sofia Naiculescu și d. Ștefan Faur își anunță cununia pe ziua de 8/21 Septembrie în biserica gr.-or română din Toc.

— Ni-se anunță cununia domnișoarei Silvia Stanislav cu d. Ioan C. Micu din Sevostreni.

— **Logodne.** Mărioara Pasc și Iosif C. Ștepan logodiți. Dubești, August 1911.

— Anunțăm logodna d-șoarei Elisaveta Po-

Fabrica de tâmplărie

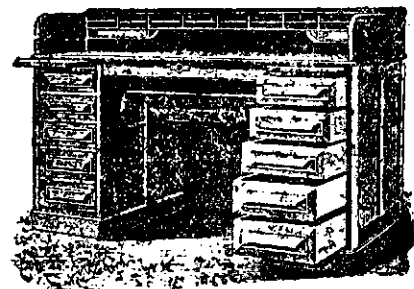
instalată cu putere de mașini

ERŐS VICTOR FIAI

din Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școli după model în orice stil **Mobilier american** pentru birouri și școli cu stropuri pentru acte se pregătesc la comandă

și în diferite calități, precum se vede și din desena.

pesteu cu Nicolae Fotiu învățător, a doarei Rosalia Dohanyos cu d. M. Papp din Pîlul-mare.

Felicitările noastre!

— **Erupțiunile Aetnei.** Din Catania se telegrafiază că vulcanul Aetna a erupt, vărsând riuri de lavă. Lavei i-a premers o ploaie de cenuse, care a acoperit satele marginase, pustiind sămănturile și îngrozind populația. Autoritățile au luat toate măsurile de precauție, calmând poporul, care începe să părăsească satele. Se fac procesiuni zilnice implorîndu-se mila cerească.

Din Budapesta ni-se telefonează: Lava a cuprins nouă sate în întregime. Erupțiunea a deschis crateri noi, cari aruncă la înălțimi uriașe, bolovani, de mărime neobișnuită. Sătulețul Rossetello e distrus total.

— **Nouii cazuri de holeră.** Institutul bacteriologic din Budapesta a constatat azi Luni la doi bolnavi internați la spital holeră. Totodată se înregistrează pe zi de azi și un caz nou mortal, în templat în Ujpest, locul unde s'a declarat mai întâi holeră. În țară nu s'a semnalat nimic deosebit.

— **Congresul social-democraților germani.** După ce s'a deschis la Jena congresul anual al partidului social-democrat din Germania, reprezentat fiind prin 450 delegați. Chestiile luate în discuție ridică mult însemnătatea acestui partid, care la alegerile pentru camera imperială s'a dovedit de cel mai numărös, de cel mai puternic.

Este cunoscut conflictul izbucnit între Franța și Germania, cu privire la stăpânirea Marocului. Neajungerea la un acord în multele tratative, a produs în Germania un curent rășboinic, care rezuma în cuvintele: Inarmare pe apă și pe uscat. Și acum face mare senzație declarația șefului partidului social-democrat, Bebel, care ocupându-se în discursul său de deschidere și de relațiile cu Franța a spus cam următoarele: „Neaplanarea conflictului va duce la inarmare în timpul cel mai scurt. Va trebui edificarea unei alte flote, care însemnează nouă împovorare a poporului de multe milioane, într'un timp când lupta pentru trai a devenit atât de grea în urma scumpirii alimentelor. Deputații social-democrați vor ști și faci datoria într'un astfel de caz. Noi dorim pace și nu rășboi!“

— **Un nou manuscris al evangheliilor?** O misiune de preoți armeni din Brindisi anunță, că niște arheologi armeni ar fi descoperit în Egipt niște foi de papyrus pe cari ar fi scrise evangheliile lui Hristos în original. Cercurile competente desmint însă această știre. Se crede că iarăși e la mijloc o mistificare cu o evangheliu apocrifă.

— **Bătăie sângeroasă într'un sat românesc** Ziarele ungurești din Budapesta aduc știrea de necrezut că iar satul Cămărzana din comitatul Sătmărușului, cu prilejul unei petreceri populare, s'a iscat o bătăie atât de înverșunată între feciorii români, că vr'o 300 de răniți și 30 greu răniți ar fi rămas pe teren. Se spune că un anumit Toader Bura, din bun senin s'ar fi așezat în mijlocul salei de dans cu cuțitul în mână așa că era imposibil ca cineva în toată jocului să nu se rănească. Din pricina aceasta s'a făcut apoi bătăie, din care făcându-se Gheorghe Pop s'a ales cu pielea de pe cap schingiuită cu desăvârșire, iar Grigore Deac cu falca sfărîmată, ceilalți răniți grav.

Firește, știrile de acest soi, mai ales când apar în ziarele ungurești, sunt totdeauna necontrolabile.

POȘTA REDACȚIEI.

G. Solomonescu. Noi informația am luat-o din ziarul „America”, nu cunoaștem deci amănuntul. Adresați-vă acestui ziar, probabil să vă poată da lămuririle el.

Veritas. Nu putem publica. Am da loc la o polemică nesfârșită, care n'are măcar darul de a interesa decât pe un minuscul număr de cetitori. Dacă consistorul din Sibiu a dat 600 cor. ajutor pentru școală, faceți acolo arătare, el are și puterea de a discipina pe recalcitrantul preot și datoria de a nu lăsa școala să piară.

L. R. Adresa dlui V. Stroescu nu o cunoaștem. **Dr. V. B.** Doctorul Opre, care nu era doctor în medicină ci în drept a murit și a dus cu el în groapă taina sistemului său de hidroterapie.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

P. C., Șicula. Anunțul trimis costă de fiecare publicație 2.80 cor.

Redactor responsabil: **Iuliu Giurgiu,**
„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și 60 1/2.

BIBLIOGRAFII.

A apărut și se găsește de vânzare la „Librăria Tribuna”:

- Ioan Adam:** Vorbe de clacă. 2.—
H. de Balzac: Amorul mascat sau necocotînța și fericire. —30.
I. Agârbiceanu: Prăpastia. —30.
I. Agârbiceanu: În clasa cultă. 1.80.
I. Agârbiceanu: Două iubiri. 2.—
I. Agârbiceanu: În întunec. 2.—
O. Goga: Poezii. Operă premiată de Academia Română. 1.—
O. Goga: Poezii. 2.—
O. Goga: Ne chiamă pământul. Poezii. 2.—
N. Iorga: Istoria Românilor în chipuri și icoane. 2.50.
Bucura Dumbravă: Haiducul, tradus de T. Nica, ed. II. 2.—
I. Codru Vrăoșanu: Călătoriile unui român ardelean în țară și străinătate (1835—44). (Pe-riodica și jurnalul pe „Urbanișubur” și „Urbanișubur” terar de astăzi de Constantin Onciu, cu o prefață de N. Iorga. 1.50.
Al. Gh. Dimitrescu (Aldem), profesor: Din Germania. Intre școala primară și serviciul militar. 1.—
T. Dostoievski: Crimă și pedeapsă (Rascolnicoff), 2 volume 4.—
D. C. Moruki: Instrăinații. Studiu social, în formă de roman. 2.—
Ioan Dragoslav: Nuvele. 2.50.
Mihail Lungianu: În sărbători (Nuvele). 1.50.
Radu Baltag: Feciorul și alte nuvele. 1.50.
N. Iorga: Oameni cari au fost. Amintiri și comemorări cu 500 pagini a 3 cor.
Ion Grămadă: Din Bucovina de altă dată. Schițe istorice. a 20 fil. plus 5 fil. porto.
Cincinat Pavelescu: Poezii. a 3 cor. plus 20 fil. porto.
L. Tolstoi: Plăceri vinovate. 30 fil.
Maxim Gorki: Mama. Roman. 2.50.

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în
CLUJ-KOLOZSVAR.
(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)
Pune dinți și cu plătare în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Leon Tolstoi.

105

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de **A. C. Corbul.**

(Continuare).

„Voce de bas îl întreba pe Pierre cine era, când se afla, etc. etc. După aceea el fu mântat mai departe, și căzu mereu legați, auzind mereu în calea sa alegeri asupra încercărilor drumului, asupra sfintei prietenii asupra Eternului clăditor al lumii, asupra curajului cu care trebuia să supoarte aceste primejdii și încercări.

În timpul acestei plimbări. Pierre băgă de seamă că era numit când „cercetătorul”, când „pacientul, când „solicitorul”, și de fiecare dată răsunau fel de opțiuni date cu sabia ori cu ciocanul. Dar pe când era călăuzit către un obiect oare-care, el simți pe cei cari îl mâneau se opriră cu șovăire: mai mulți și schimbă soapte între ei. Și unul susținea că nu se știe să fie condus pe un covoraș. Atunci i-se lăsa în stânga și i-se apăsă pe un obiect. iar cu dreapta în mână pe un compas Pierre fu silit să repete jurământul de fidelitate după legile Ordinului pe care-l avea un francmazon. Apoi lumânările se stinseră și se aprinde spirte, iar Pierre auzi că în curând va vedea lumina lumină. Într'adevăr, i-se deslegă batista și la lumina palidă a spiritului el zări mai mulți inși cu ochii drepți și cari se țineau în picioare cu săbiile îndreptate spre pieptul său.

În mijlocul lor era un om cu cămașa însângerată.

Pierre înaintă oferindu-și peptul săbiilor goale, dar săbiile se îndepărtau din fața sa, și din nou i-se puse o batistă la ochi.

— Ai văzut mica lumină, rosti un glas; vei vedea acum și marea lumină. Lumânările fură aprinse, i-se descoperiră ochii și mai multe voci strigară laolaltă: **Sic transit gloria mundi!**

Revenindu-și în fire, Pierre privi în jurul său. În jurul unei mese lungi acoperită cu postav negru ședea doisprezece oameni cu șorturi de piele dinainte. Pe mulți dintre ei, Pierre îi întâlnise în lume. Locul președintelui era ocupat de un tânăr necunoscut ce purta la gât o cruce bizară. La dreapta lui ședea abatele italian pe care-l văzuse acum doi ani la Ana Pawlovna. Mai erau acolo un demnitar foarte înalt și un elvețian, fost guvernor la prințul Vasile. Cu toții îl ascultau solemn pe președintele care ținea un ciocan în mână. O stea luminoasă strălucea pe pereți, nu departe de masă era un covoraș acoperit cu felurite chipuri. Pierre mai văzu un fel de altar cu o Evangheliu și o hărăcă de mort. Doi frați îl conduseră pe tânăr până la altar, îi așezară picioarele sub unghiul drept și-i porunciră să se culce spunându-i că se prosternază astfel la porțile templului.

După ce rămase câțiva culcat, i-se porunci să se scoale, i-se puse un șorț alb ca al celor-lalți, iar în mână i-se dete o mislă și trei părechi de mănuși. Marele-Maestru îi adresă atunci cuvântul, sfătuindu-l să nu pângărească niciodată albeața șortului său, care infățișa fermitatea și curăția. Cât despre mislă, ea-i va servi să-și scoată din inimă toate viciile. Cea dintâi pereche de mănuși avea o însemnare pe care Pierre nu trebuia încă s'o cunoască, a doua pereche îi va servi la intruniri, iar a treia era o pereche de mănuși femești.

— Scumpe frate, îi zise Marele-Maestru, vei da aceste mănuși femeii pe care o venerezi mai mult decât pe toate. Prin acest dar vei mărturisii aceleia pe care o vei alege ca franc-mason, curăția inimii d-tale.

După o scurtă tăcere Marele-Maestru adăogă: „Dar înainte de toate, scumpe frate veghiază ca aceste mănuși să nu îmbrace mâni necurate.”

În sfârșit, unul din frați îl conduse pe Pierre la covoraș și începu să-i cetească dintr'un caet explicarea tuturor emblemelor indicate pe el: soarele, luna, ciocanul, echerul, misla, piatra cubică, coloana și cele trei ferestre, etc.

I-se arătă apoi locul ce trebuia să-l ocupe, semnele lojei, cuvântul de trecere, în sfârșit el fu autorizat să seadă. Marele-Maestru începu să cetească Regulamentul care era foarte lung, și bucuria, rușinea, emoțiunea îl împiedecară pe Pierre să înțeleagă ce i-se cetea. Cele din urmă cuvinte numai i-se întipăriră în minte: „Noi nu admitem în templul nostru o altă distincțiune decât aceea pe care o creiază virtutea sau viciul. Fereste-te de a face o distincțiune care ar putea distruge egalitatea. Sboară întru ajutorul ratelui tău, ori-care ar fi el. Călăuzeste-l pe cel rătăcit, ridică-l pe cel căzut, și n'aibi nici odată vre-un sentiment dușmănos pentru fratele tău. Fii bun și blând. Aprinde în toate inimile flacăra virtuții. Impărtășește fericirea ta cu aproapele tău și nu lăsa nici-odată invidia să-ți tulbure bucuria. Iartă-l pe dușmanul tău și nu te rășbuna alt-fel decât făcându-i bine. Îndeplinind astfel această lege superioară, vei găsi urmele grandoarei tale pierdute.”

După ce sfârși de cetit, Marele-Maestru se apropiă de nepot și îmbrășindu-l îl sărută pe frunte.

(Va urma.)

La librăria „Tribunei“ se află de vânzare următoarele:

Biblioteca copiilor, a 4 filieri.

- Nr. 1. Peneș Curcanul, Poesie de V. Alecsandri
 Nr. 2. Tolpa și Ștefan Vodă, Trad. pop. de S. Fl. Marian. Țăranul și Pescarul, Fabulă de C. Bălănescu.
 Nr. 3. Toma a lui Moș, sau Românul la bătrînețe, Legendă de -V. -Alecsandri.- Fragile, Istorie morală.
 Nr. 4. Stan Bolovan, Poveste de I. Pop Reteaganul.
 Nr. 5. Fulgerul, Istorie morală. Sfaturi bune,
 Nr. 6. Fata bărbată și fata lenoșe, Poveste de I. de Anton Pann. V. C. Fundescu.
 Nr. 7. Povestea unei păsărici, Poesie de V. Alecsandri.
 Nr. 8. Patru frați, Dialog de I. Dariu.
 Nr. 9. Oprișanul, Legendă de V. Alecsandri.
 Nr. 10. Isteață și pace, Poveste de I. Pop Reteaganul.
 Nr. 11. Ariciul și vulpea, Fabulă de I. Ispirescu. Judecată dreaptă după „Icoana“ lumii Prelucrate de I. Dariu.
 Nr. 12. Copilul cerșitor, Istorie morală de D. Lăpădat. Mai bine ceva decât nimic, Fab. de Anton Pan. Leul la vânat, Fabulă de Alex. Canici.
 Nr. 13. Trifon Țiganul și Popa, Poveste de N. Clonță, Țăranul și vulpea, Fabulă de V. G. Carp.
 Nr. 14. Bătrânii săraci dar onești, Poveste de învăț. asociat. Mircea cel Mare și Solii, Legendă de D. Bolintineanu.
 Nr. 15. Costea Ciobanul și mama lui, Poveste de D. Lăpădat. Preda Buzescu, Legendă de D. Bolintineanu.
 Nr. 16. Plescuță, Poveste populară de Dometiu Dogariu.
 Nr. 17. Omul frumos, poesie de A. Mureșianu. O familie fericită, (din Istoriile lui Andersen). Tradusă de I. Popovici.
 Nr. 18. Armeanul Neguțător și Fiul său Gherghel, (Poveste culeasă din gura popoului) de Reboreanu. Bunica evlavioasă, (din istoriile lui Andersen). Trad. de I. Popovici. Găcituri.
 Nr. 19. Norocul și mintea, Poveste de I. Pop Reteaganul.
 Nr. 20. Bărnușca, Poveste de S. Fl. Marian.
 Nr. 21. Doi frați și două surori, Convorbire întocmită pentru copii de I. Dariu.
 Nr. 22. Picătură de apă, Istorie morală instruc. după „Org. pedagog.“
 Nr. 23. Movila lui Burcel, Legendă de V. Alecsandri. Urmările Limbuției, Povestire morală de Anton Panu.
 Nr. 24. Ioniță, Istorie morală de P. Vaneu. Fluturii, Poesie de N. Beldicenu.
 Nr. 25. Bătălia dela Călugăreni, Fragment istoric de C. Aricescu. Clopotul, Istorie morală, trad. de I. Popovici.
 Nr. 26. Sandra, Legendă pop. de Ion Dologa. Ștefan și Cornu, Poesi de V. Alecsandri.
 Nr. 27. Angheluș fecior de împărat, Poveste de D. Dogariu.
 Nr. 28. Îndreptarea școlarului stricat, Istorie morală de N. Boiu. Vorbe și răspunsuri potrivite, de P. Ispirescu.
 Nr. 29. Copila de omenie și Roata Norocului, Istorie morală după „Școala și Familia“. Marcuș turcu, Legendă de M. Pompiliu.
 Nr. 30. Sentinela Română, Poesie de V. Alecsandri.

Cărți de rugăciuni.

- Ciaslov (Orologion) leg. roșie 2.40
 „ „ l. piele roșie, aurită 4.—

- „ „ leg. roșie 2.10
 „ sau orologiu „ „ 1.90
 Manual de cântări bisericesti sau Octoihul mic legat piele roșie 3.20
 Manual de cântări bisericesti sau Octoihul mic leg. roșie 1.60
 Octoihul cel mic 1.50
 Cele opt glasuri sau octoihul cel mic 1.50
 Acaftisul preasfintei născătoare de D-zeu și alte rugăciuni leg. în piele roșie 3.20
 „ leg. în piele neagră aurită . . . . . 4.—
 „ „ „ „ brună, neagră și lila cu negru 5.20
 „ leg. pânză neagră, aurită 1.75
 „ leg. pânză roșie 1.70
 „ leg. de os alb foarte frumoasă . . . . . 10.—
 „ de piele brună . . . . . 10.—
 „ im de os, albă 2.75
 „ leg. roșie 1.70
 Acaftisul Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu și alte acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos 1.20
 Patima și moartea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos. Legătură neagră aurită . . . . . 2.—
 Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesti leg. . . . . 1.—
 Rugăciunile școlarilor și cântări bis. pentru școalele populare române. Ales și întocmit de N. Stefu, inv. . . . . —.50
 Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni și cântări, întocmit pentru toate trebuințele vieții leg. roșie și vânată . . . . . 1.—
 Mântuirea sufletului. Carte de rugăciuni către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și Domnul nostru Isus Christos . . . . . —.80
 Carte de rugăciuni în folosul tinereții de un prieten al copiilor, ed. II-a completată . . . . . —.24
 Cărticică de rugăciuni către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu prea folosită pentru tot creștinul . . . . . —.20
 Taina celor douăsprezece Vineri mari și rugăciune pentru vremuri grele . . . . . —.20
 Visul Precuratei și preasfintei Născătoare de Dumnezeu urmat de cele mai frumoase rugăciuni . . . . . —.20
 Visul Născătoarei de Dumnezeu ce l-a văzut mai înainte de restignire . . . . . —.20
 Epistolie a Domnului nostru Isus Christos ce a trimis-o Dumnezeu din ceriu . . . . . —.20
 Cartea Sf. Antonie de Padua . . . . . —.30
 Sfântul Antonie de Padua, pânea Sf. Antonie . . . . . —.20
 Isvorul îndurărilor sau onoratul paraclis . . . . . —.20

Diverse cărți pentru popor.

- Pop. Sădirea viei . . . . . 2.—
 Scrisori de femei . . . . . 1.—
 Esop. Fabule . . . . . —.60
 Maican. Prăsirea și folosire legumelor . . . . . —.24
 Inimioara, adevă florea poezie naționale . . . . . —.60
 Limba florilor, de amor și amicitie leg. fin . . . . . 1.—
 Orații la nunte țărănești . . . . . —.70
 Risipirea Ierusalimului . . . . . —.70
 Aprodul purece . . . . . —.10
 Miha copilul, cântec dela Bicaz . . . . . —.10
 Negru Vodă și Manole . . . . . —.10
 Oprișan, poezie de V. Alecsandri . . . . . —.10
 Roman Grue . . . . . —.10
 Ștefăniță Vodă . . . . . —.10
 Visul pescarului, despre daruri . . . . . —.10
 Bobârnași și bazaconii . . . . . —.80
 Carte de visuri, ilustrată . . . . . —.32
 Oglinda nococului și a nenococului . . . . . —.10
 Păscălia populară . . . . . —.12
 Întâmplare curioasă, com. în 3 acte . . . . . —.40
 Aur, navelă de Th. Costan . . . . . —.30
 Bella, istorie circașiană de Ștefănescu . . . . . —.30
 Mandrin, capitanul bandiților . . . . . 1.—
 Savitri. poveste indică Mahabarata . . . . . —.30

- Medicul fără arginți . . . . . —.20
 Jocul sătenilor români . . . . . —.10
 Reguli și sfaturi pentru copii . . . . . —.20
 O porție de vinars sau cum a urit Moise Moldoveanu vinarsul . . . . . —.20
 Zina Câmpiei . . . . . —.10
 Un cuiu, poveste . . . . . —.20
 Viața și pildele prea înțeleptului Esop Arghir și prea frumoasa Elena, istorie . . . . . —.30
 Țara norocului . . . . . —.20
 Albina și leneșul . . . . . —.20
 Din poveștile lui Esop . . . . . —.10
 Leonat cel tinăr . . . . . —.20
 Secretul castelului . . . . . —.20
 Omul și lumea, versuri funebreale . . . . . —.10
 Zidirea lumii, Adam și Eva . . . . . —.10
 Glume de Bueur . . . . . —.30
 Arkir și Anadam . . . . . —.30
 Invățătorul din Merești . . . . . —.30
 Piram și Tizbe . . . . . —.30
 Piticot de un cot . . . . . —.30
 Arghir și Elena . . . . . —.30
 Micul scamator . . . . . —.30
 Nastratin Hogea . . . . . —.30
 O șezătoare la țară . . . . . —.30
 Orațiuni țărănești . . . . . —.30
 1000 doine și strigături . . . . . —.30
 100 doine și strigături . . . . . —.30
 Păscălia, calendar 1.50
 Pavel cătană . . . . . —.30
 Poezii din Bănat . . . . . —.30
 Povești ardelenesti 1.50
 Roata norocului . . . . . —.30
 Robinson Crusoe . . . . . —.30
 Panțu. Schițe . . . . . —.30
 Broșteanu. Povești . . . . . —.30
 Tilbuhoglină . . . . . —.30
 Trei muieri . . . . . —.30
 Codreana Sânzeiana . . . . . —.30
 Gruia lui Novac . . . . . —.30
 Capra cu trei iezi . . . . . —.30
 Corbea Haiducul, baladă . . . . . —.30
 Treptnicul . . . . . —.30
 Sion. Fabule . . . . . —.30
 Doina de dragoste . . . . . —.30
 Filarot și Antusei . . . . . —.30
 Onițiu. De toate . . . . . 1.—
 Alexandria țigănească . . . . . —.30
 Babeta, roman . . . . . 1.—
 Carmen Sylva . . . . . —.30
 Unul scapă, altul piere . . . . . 3.—
 Domnul de Ghiavazi . . . . . —.30
 Insula morților . . . . . —.30
 Notarul și banditul . . . . . —.30
 Neguțătorul . . . . . —.30
 Saladin necăjitul . . . . . —.30
 Halima, sau 1001 de nopți, v. 1, 2, și 3 4 a . . . . . 1.—
 Nesdrăvăniile lui Păcală . . . . . —.30
 Împăratul Traian . . . . . —.30
 Povești Arabe . . . . . —.30
 Vârful cu dor, legendă . . . . . —.30
 Ghiță Cătanuță . . . . . —.30
 Harap Alb, poveste . . . . . —.30
 Ileana Cozincă . . . . . —.30
 La țârg, Pățaniile unui cioban . . . . . —.30
 Soacra cu 3 nurori . . . . . —.30
 Ștefăniță Vodă și Radu Calomfirecu . . . . . —.30
 Pinteza Viteazul, baladă . . . . . —.30
 Snoave de Sex. Fil. . . . . —.30
 Păcala. Întâmplări din viața sa . . . . . —.30
 Povești populare . . . . . —.30
 Eminescu. Făt frumos din lacrimă . . . . . —.30
 Florin, poveste frumoasă . . . . . —.30
 Hanul tătarilor și fiul său . . . . . —.30
 Pipăruș Petru . . . . . —.30
 Cenușoata . . . . . —.30
 Baba la șezătoare . . . . . —.30
 Iulia Hașdeu, Sanda . . . . . —.30
 Moșu, navelă nihilistă . . . . . —.30
 În preajma expoziției . . . . . —.30
 Apa tinerețelor . . . . . —.30

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și toffelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

BEISZ MIKSA fabrică de MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

Un candidat de avocat
cu praxă

află imediat aplicare în cancelaria subscribului

Dr. Ioan Maior.
avocat

Ilia Murășiană (Marosilye).

COMMIS

se caută pentru despărțământul de coloniale
a «SEVERINEANA» societate com. pe
acții în Karánsebes.

Anunț.

În cancelaria notarială din *Ciuciu* (Halmágyesúcs, comitatul Arad) poate afla imediat aplicare un tânăr vărsat în afacerile notariale **ca de scriitor.**

Salar anual 800 coroane, quartir, vipt afară de cină; și după sîrguință ceva și din venituri laterale.

Halmágyesúcs, la 9 Sept. 1911.

Gheorghe Ionescu,
notar.

In Fiume

e de închiriat sau de vândut
un restaurant

(de-a II-a ordine) situat în cea mai bună pozițiune și cu mare consum de bere și vin. Acolo convin și Românii. Se recer limbile: română, maghiară, germână — eventual și sîrbă. — Informațiuni dă comerciantul de cafea și tea

F. A. Degan, Fiume.
(Postafiók Nr. 163).

▼ ANUNȚURILE ▼

se primesc cu prețuri moderate la administr. «Tribunel».

„VULTURUL“

Institut de credit și economii societate pe acții în Tășnad.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii »VULTURUL« din Tășnad (Tasnád, Szilágy megye), publică concurs pentru ocuparea postului de

contabil

cu salar de 2000 Coroane.

Dela recurenți să recere se fie absolvenți ai unei școale comerciale cu examen de maturitate și să aibă praxa deplină în toate agendele de bancă.

Cererile provăzute cu documentele de lipsă sunt a se înainta direcțiunii până la 20 Septembrie 1911.

Prezentarea în persoană este în interesul recurentului.

Direcțiunea.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public că la cererea prețurilor curente sau la o-i-ce cerere sau cumpărare să se provoace că adresa firmei a cetit-o în — ziarul »Tribuna« din Arad. —

„VICTORIA“

Institut de credit și economii societate pe acții. **Fondată în anul 1887.:**

Centrala în **Arad** Calea Arhiducelui Iosif 2 (vis-à-vis de primărie).

Filiale în **Șiria** (Világos) și **Chișineu** (Kisjenő). Casele proprii.

Capital societar . . . . 1,200.000.— Cor.
Fond de rezervă . . . . 1,100.000.— Cor.
Depuneri spre fructificare 11,000,000.— Cor.
Circulațiunea anuală . . 280,000.000.— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocate pe timp mai îndelungat de trei luni de zile, după mărirea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără de nici o detragere.

Acordează împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietări de pământ.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă anansuri pe efecte publice (Lombard).

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

1012/1911.

Lizitations-Kundmachung.

Sonnabend den 30. September 1911 vormittags 8 Uhr wird die aufgelassene der Gemeinde Hammersdorf (Comitat Szeben, Post Nagyszeben) gehörige, für Industrie-Unternehmung geeignete hiesige Kavallerie-Kaserne, im Wege der öffentlichen Lizitation verkauft. Die Lizitation ist mündlich mit Zulassung versiegelter schriftlicher Offerte.

Ausrufspreis 30.000 K. Vadium 10%.

Die näheren Bedingungen können hieramts eingesehen werden.

Zur allgemeinen Orientierung wird bemerkt, dass die Realität unmittelbar am Eingange der Gemeinde liegt, angrenzend an das rechte Ufer des Zibins, eine Fläche von 2. Joch 514 □ Klaftern (= 3714 Wiener □ Klaftern) umfasst, von der Bahn-Station Nagyszeben 2 Km. entfernt ist, und die vorhandenen Baulichkeiten (Zimmer und Stallungen) in gutem Zustande sind.

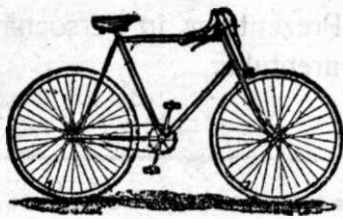
Hammersdorf, am 10 September 1911.

Das Gemeindeamt.

Bicicletele de re-
nu memondial:

THE CHAMPION
și **PREMIER**

cu osie campanilară

roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —

ca gumă interioară și exterioară prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.

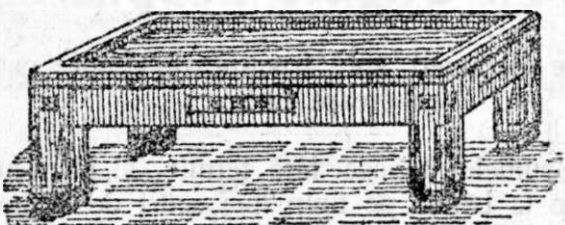
Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

— Premiat la expoziție cu medalie de aur. —

H. PÁLLÁN succesor

Styászni József

prima fabrică ardeleană de billarde și timpărie în
Kolozsvár, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor.
La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

Ilustrate —
cu vederi din Arad, peisaguri,
pasteluri și motive românești
se pot căpăta
la „**Librăria Tribunei**“.

KIRÁLY LAJOS

ferar, dogar, șelar și lustruitor.
Aiud—Nagyenyed, Str. Teiușului 14.

Recomandă uzina sa înlocuită cu puteri motorice și lucrative bune, pentru prepararea articolelor de *ferărie, șelărie și lustruire* cu prețuri ieftine, dispunând de un serviciu prompt, execuție modernă.

Totfelul de blănării

precum: boauri, (muff), tocuri de picioare, Jachete după croiul englez și francez, berletuieli cu lână, totfelul de căciuli, etc. — Reparări și transformări bune și ieftine se pot câștiga la

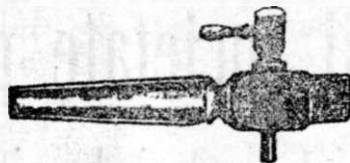

Puskás József
blănar

Aiud—Nagyenyed
Király-utca 80—82. sz.

Johann Seibel

strungărie artistică aranjată pe puter de mașini în
Brașov, Strada Lungă No 27.

Pregătește și ține în depozit dopuri și pipe pentru buți, de cea mai bună calitate, apoi dacuri, bile și popice pentru biliard și popicări precum și totfelul de *picioare pentru masă*, pelângă prețurile cele mai moderate. Celor ce cumpără a doua oară li-se dă rabat.
— Lucrări de ornament. —

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasornicar,

în Orăștie. Szászváros.

Filială în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ceasornice pe lângă garanție și prețuri moderate. — Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur, repede precis și ieftin. — Serviciu conștiințios. :-

Mme Elise Weissberger

mare depozit de corsete,
Timișoara—Temesvár—Józsefváros
Strada Kossuth Nrul 15.

Fabricațiuni proprii:

Corsete moderne se pregătesc după măsură, pe lângă prețurile cele mai ieftine. Mare asortiment în cordoane de dame.

Primesc reparaturi de branșe.

Comandele din provincie se îndeplinesc punctual.

Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și *reparări de lucruri* ce aparțin în branșe precum *mașini de cusut, de scris, biciclete și gramofone* etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

Mészáros Károly,
croitor pentru domni
Kolozsvár, Szentegyház-u. 6.

Iși recomandă depozitul bogat asortat cu *stofi* din țară și străinătate, lucrează totfelul de haine bărbătești la ultima modă, croi modern, serviciu prompt, lucru ireproșabil și prețuri moderate.

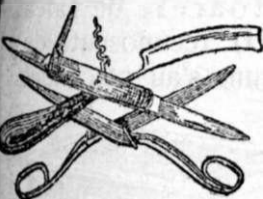
Prima tocitorie cu aburi pentru articole de lux și briciuri
VICTOR TURTURE

VERSECZ, Steriagasse 16.

Bogat depozit de articole de oțel englezesc și franțuzesc. Mașini americane de luns părul și barba, sistem nou, pietri de

ascuțit englezești, precum și diverse articole de ras și frizat.

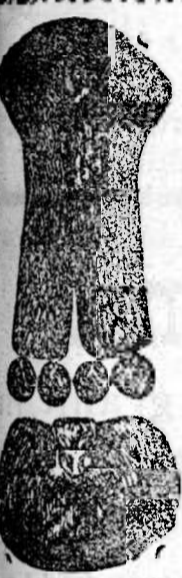
Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

Blănării!!!

precum: boauri (muff) tocuri de picioare, — Jachete, după croiu englez și francez, berletuieli cu lână, etc. Reparări și transformări bune și ieftine se pot câștiga la

Nicolae Gruția,
blănar
Temesvár-Josefstadt,
Hunyadi-út 9.

Ciobotari, ATENȚIUNE! Pantofari
AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,
BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregătește toffelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie. Catalog trimit gratis.

KÁDI FERENC

căltunar ortopedic pentru bărbați și femei
Temesvár-Josefstadt, Hunyadi-ut 13.

Își recomandă depozitul său bogat asortat cu ghetete p. bărbați, femei și copii calitatea cea mai bună cum și comande după măsură pelângă prețuri convenabile. Reparaturile se primesc pelângă prețuri ieftine.

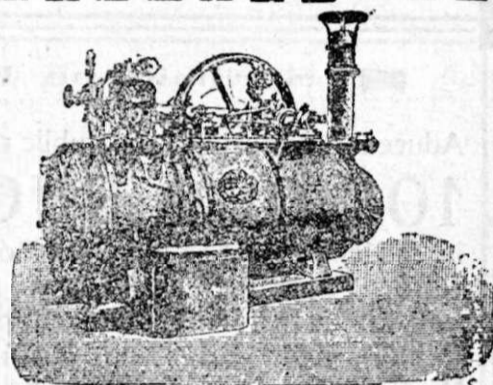
KÁLNAI S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier
în Murăș-Oșorhei—Marosvásárhely.

Motoare cu benzin și olei brut, locomobile, motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și îmblătit. Primește toffelul de montări pentru mașini, stabilimente industriale, mașini cu aburi și încălzirea cu aburi, precum și executarea a toffelul de aliaje de fier și metale, **montarea deplină a morilor** precum și reparări în bransa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

H. Miklós J.

ciasornicar,

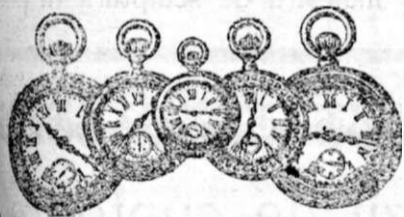
Sibiu — Nagyszeben, Reispergasse 11

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a toffelul de

CIASORNICE

de buzunar și de părete și ciasornice deșteptătoare, precum și articli optici. Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficios.

Toate reparaturile se execută prompt și cu garanță.

Pregătesc

cupatoare de teracotă,

căminuri, vase, glastre, cu prețuri moderate.

Pentru durabilitatea lor garantez. Primesc și repararea cupatoarelor vechi și în provincie. Rugând sprijinul mult onoratului public:

Magyar István,

fabricant de căminuri și articole de lut
Temesvár-Gyárváros, Kém-u. 16.

Atelierul de fotografiat

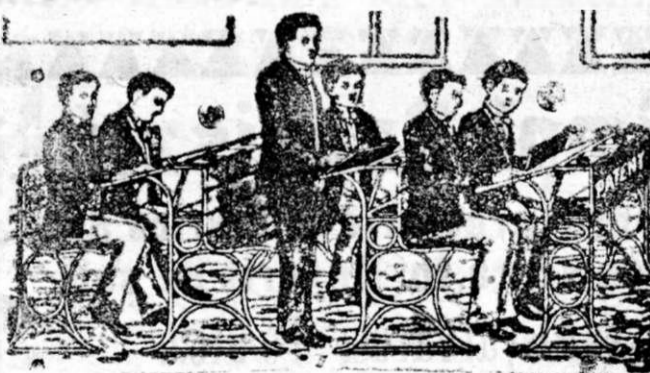
MUSCHALEK

Brașov, Strada Porței No 27 (lângă Fleischer).

Atelier pentru fotografii artistice, tablouri, grupuri, de copii, moment și genre, fotografii sportive și arhitectice.

Executare de prima calitate la înmărirea de acvarel pastel, și platinotipie până la mărirea naturală.

Fotografări afară de atelier și pe orice timp. Comandele se efeptuiesc repede și prompt.

Cele mai moderne mobile de fier și aramă și cele mai practice bănci igienice de școală și mobilarea locuințelor, hotelurilor, spitalelor și

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

Aut acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

„LUNCANA” institut financiar, societate pe acții în Marghita (Com. Bihor).

Îmbucurătorul progres, pe care l'a făcut acest institut începător, se învederează din principalele poziții ale bilanțului brut pro August a. c., cari sunt:

Active	— — — —	449.357.99
Fond de rezervă	— — — —	880.21
Cambii de bancă	— — — —	72.898 —
Cambii hipotecare	— — — —	190.064 —
Depuneri spre fructificare	— — — —	85.400.71

Pentru depuneri institutul dă 5 și 5 $\frac{1}{2}$ %^o, iar pentru sume dela 10.000 cor. în sus 6%^o. — *In luna August depunerile au crescut cu peste 40.000 cor., ca dovadă, că publicul are toată încrederea în conducerea institutului.*

Directiunea.

Sprijiniți pe Români!

Aducem la cunoștința on. public rom., că avem de vândut

100.000 BUC. OLTOI

în rădăcină uscat și din următoarele soiuri: Mézesfehér, Furmint, Ciaslă roșie și Ciaslă albă (Piros császla és fehér császla), Sovinon, Scădarcă (Kardarka), Zöld Silvanea, Raina Rizling, Bakator, Mustos fehér (Lämpäu) Sár fehér (Cârcioasă). Prețurile sunt 16 cor. 100 buc. cl. I., 9 cor. 100 bucăți cl. II. Primim comande și pe anul viitor. Oltoile sunt făcute de noi și nu suntem numai mijlocitori. Cumpărătorii să se adreseze lui

GHEORGHE ARDELEAN tinăr, Ménes Nr. 42.

(Comitatul Arad — Aradmegye)

EDUARD LEXEN

tinichigiu și antepriază de instalațiuni

BRAȘOV, Strada Lungă No 29.

TELEFON No 334.

Se recomandă pentru pregătirea muncii de tinichigiu și galanterie la edificii, precum coperișe, și învelișuri de turn, ornamente de metal, vase pentru bucătărie, dulapuri pentru gheață, vase pentru spălat și altele.

Specialist în apaducte la case, canalizări, conducerea de gaz de iluminat, și instalarea camerelor de baie

Lampe de carbid de totfelul dela 3 coroane în sus. — Engroșiștilor li-se dau rabat. Depozit bogat în vâni de scaldat, cămine, closete etc. Serviciu conștiințios. Prețuri moderate. Reparație promptă.

Schrimpl Szaniszló

cea mai mare turnătorie și fabrică de luminări de ceară în Ungaria de sud

Temesvár-Gyárváros, Fő-utca.

Recomandă comercianților: turte și prăjituri cu miere, precum și luminări de ceară, albe și colorate, facile cu preț moderat. — Bisericilor se dă la cumpărarea de luminări rabat. — Comandele se îndeplinesc prompt.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului :: ::

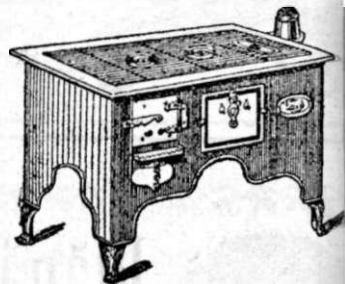
Ifj. Fazakas Ferencz

Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (sparhert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primesc și esecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinelor și mecanismelor de fier, a casselor etc pelângă garanție.

Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta preț-curent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate

Cornel Tunner

industrie de marmoră și granit în

Timișoara-Fabrik, Andrásy-ut No 22.

și Timișoara-Josefin, Hunyadi-utca No 4

Își recomandă magazinul său bogat asortat cu

pietrii monumentale

table de marmoră, statui

etc., fabricație proprie în execuția de gust frumos și preț moderat

Având un magazin bogat, lăcătarul — mai ieftin ca orice concurență.

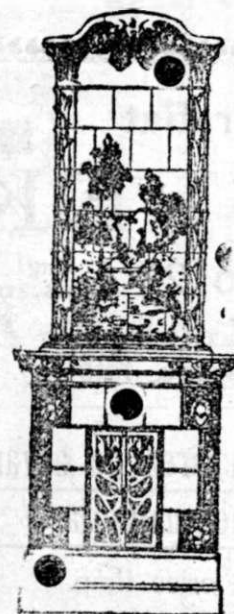
Recomandându-se on. public roagă cercetarea binevoitoarelor comandați

Cornel Tunner,

măiestru de sculptură în piatră

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu cuptoare din țară și străinătate, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurînd-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.